

SZABADSÁG

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest newspaper in America. — Daily Paper Published Daily.

NO. 13. SZÁM.

TWENTY-NINTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit Péntek, 1919. január 17.

HUSZONKILENCEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 5 CENT.

A békekonferencia megkezdése előtt.

Nézeteltérések Amerika és Franciaország között. — A delegátusok számát megállapították. — Az angol kereskedelmi kamarák nagy hadikárpótlást szeretnének kapni.

Páris, január 15. — A tulajdonképpeni békekonferenciát megelőző tanácskozások során nyilvánvalóan sikerülni fog eloszlanni azokat a nézeteltéréseket, amelyek Amerika és Franciaország álláspontját egymástól elválasztják. Mert az igazság szándékos elferdítése lenne, írja a New York Worldnak párisi levelezője, — annak a tagadása, hogy határozott házag van a között, amit Clemenceau kíván s amit Wilson elnök kíván. Ezt a szándékot a nyilvánosság előtt is elég élesen hangsúlyozta az amerikai delegáció újabban, amikor nem járult hozzá ahhoz a tervhez, hogy csapatok küldjenek Lengyelországra. Az eltérések között ez az ötödik pont. A többiek a következők:

Clemenceau miniszterelnök beszéde, amelyben nem a Nemzetek Ligája mellett foglalt állást, hanem a hatalmi egyensúly biztosítását sürgette. A franciák elvben elfogadták a Nemzetek Ligájának eszméjét, de az a feltétellel, hogy a Ligának ki bízottságot a részletek kidolgozására.

A fegyverszünet beavatkozás terve Oroszország ügyébe. A franciák ellenérték a bolsevikokkal szemben tervezett eljárást, mint azt Pichon francia miniszterelnöknek az angolok levelére adott válasza mutatja.

A kilátások nem egészen simák, tehát ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a konferencia végén még mindig lesznek nézeteltérések. Az ellentétek el fognak simulni.

Meghatározást a delegátusok számát.

Páris, január 14. — Franciaország, Anglia, az Egyesült Államok, Olaszország és Japán egyenként öt küldöttel fognak szerepelni a békekonferencián, amint a fentebb említett tanácskozáson döntöttek s felhívatalosan nyilvánosságra hozták. — Braziliának három képviselője lesz, Belgiumnak, Szerbiának, Görögországnak és Kínának pedig kettő-kettő.

London, január 14. — Mielőtt Lloyd George miniszterelnök a békekonferenciára elutazna volna Párisba, átvette a Kereskedelmi Kamarák Szövetségének béketerveit. Ezek a tervekbe foglalt kívánások a következők:

London, január 14. — Mielőtt Lloyd George miniszterelnök a békekonferenciára elutazna volna Párisba, átvette a Kereskedelmi Kamarák Szövetségének béketerveit. Ezek a tervekbe foglalt kívánások a következők:

London, január 14. — Mielőtt Lloyd George miniszterelnök a békekonferenciára elutazna volna Párisba, átvette a Kereskedelmi Kamarák Szövetségének béketerveit. Ezek a tervekbe foglalt kívánások a következők:

London, január 14. — Mielőtt Lloyd George miniszterelnök a békekonferenciára elutazna volna Párisba, átvette a Kereskedelmi Kamarák Szövetségének béketerveit. Ezek a tervekbe foglalt kívánások a következők:

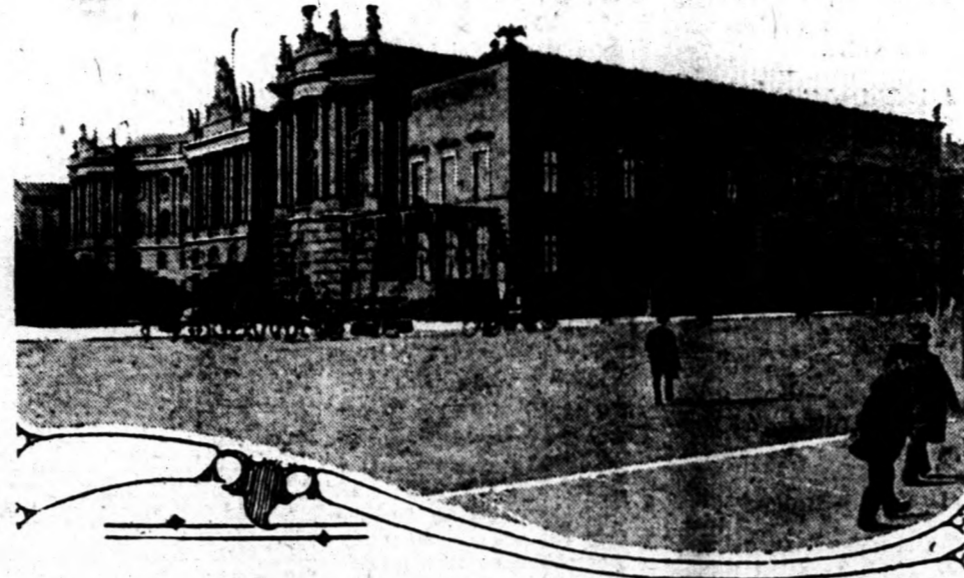
A BÉKETÁRGYALÁSOK ÉS A NYILVÁNOSÁG.

Páris, január 14. — A diplomáciai tárgyalások nyilvános voltának egyelőre vajmi kevés jele mutatkozik. Sőt azt lehet mondani, hogy az eddigi tárgyalások teljesen a nyilvánosság kizárásával folytak le. A sajtó képviselői az előzőekben maradtak minden egyes esetben. Ujabbban a tanácskozások titkoskísérője még egy sereg detektív is felügyel, akiknek a viszonyokról semmi ismeretük sincs. A nagyközönség természetesen azt várta az előzetesen elhangzott nyilatkozatok után, hogy a tanácskozásokról információ lesz s ennél fogva a titkolózás miatt sok a panasz. Más különben a diplomáciai képviselők s az amerikaiak is nagy meglepetéssel veszik tudomásul a sajtó megbízottainak panaszát, akik azzal állnak elő, hogy a tárgyalásokat nyilvánosságnak gondolták.

A delegátusok hangsúlyozták, hogy a tárgyalások a nyilvánosság kizárásával fognak lefolyni, az eredményt a megállapodásokkal együtt azonban nyilvánosságra hozzák s ebben áll a tulajdonképpeni nyilvánosság az egész békekonferencián.

Több francia lap is lehetett, hogy még elképzelni is lehetett...

RABLÓK GARAZDALKODÁSA A BERLINI CSÁSZÁRI PALOTÁBAN.

Az érkezett hírek szerint a fegyverszünet megkötése utáni hétköznapokban rablók garazdálkodtak a berlini császári palotában. Másfél millió dollár értékű ékszert vittek magukkal.

FELLAZADTAK A BOLSEVIKI CSAPATOK PETROGRÁDBAN.

Ugy hírtik, hogy a petrográdi helyőrség fellázadt, miután tudomást vett a bolsevikiek vereségéről.

Stockholm, január 14. — A petrográdi Szoviet helyőrsége helsingfors-i értesülés szerint fellázadt és megtagadta az engedelmességét. A katonák vonakodtak a harctérre indulni.

A bolsevik katonák hangulatát nagyon befolyásolta a hírek, amelyek a bolsevik hadseregnek a permi vereségről érkeztek.

Trotsky maga is részt vett a permi esztében és nagyon reményvesztetten érte meg hadseregüknek harmad részét elvesztették.

Petrográdban nagyon kevés katonaság van és csak tartalékok alkotják a helyőrséget, akik nagyon megbízhatatlanok.

KOZÁKOK A BOLSEVIKIEK ELLEN HARCOLNAK.

Londonból jelentik, hogy a Times deloroszországi tudósítója szerint Denikine tábornok hadseregében 180,000 kubáni kozák szolgál a volt orosz hadsereg tisztjeinek vezetésében.

A hadsereg Deloroszországból már csaknem teljesen kiirtotta a bolsevizmust.

Denikine hadseregétől északra Krasnoföld tábornok hadserege harcra bolsevikiek ellen. Ez a hadsereg legnagyobb részét doni kozákokból áll, és állítólag mintegy negyven millió katonája van. A két hadsereg jelenleg azon dolgozik, hogy az összeköttetést helyreállítsa a Szibériában a bolsevikiek ellen harcoló seregekkel.

FELLAZADTAK A FÖLDMIVÉSEK.

Stockholm, január 15. Oroszország belsejében nagy parasztlázadás volt. A parasztlázadások a nagy adók ellen, amelyeket a bolsevikiek rájuk kivetettek.

WILSON ELNÖK ELLENZI AZ OLAZSOK IGÉNYEIT.

London, jan. 15. Beavatott körökben arról beszélnek, hogy Orlando miniszterelnök osztrákkal távozott Pénteken a Wilson elnökkel való tanácskozással, mert azt tapasztalta, hogy az elnök nem mindenképpen helyesli az olaszok igényeit a volt osztrák területekre. Orlando miniszterelnök már állítólag le is mondana Dalmáciáról, ha megkapná Fiumét, míg Sonino külügyminiszter ragaszkodik Dalmácia nagy részéhez.

A NŐI VALASZTÓJOG A SZENÁTUS ELŐTT.

Washington, jan. 15. A női választójog mellett harcoló szenátorok terveit vetették, hogy a törvényjavaslatot jövő héten ismét szavazás alá bocsájtsák.

BORZALMAS ROBBANÁS.

Bostonban felrobbant egy sziruppal teli tartály. — Husz halott és sok sebesült az áldozat.

Boston, január 15. — Tizenöt vagy husz személy lelte halálát, amikor egy tartály molasses (nyers cukorszirup) a Parity Distilling Company telepén szerdán délután felrobbant.

A robbanás ereje kidöntötte a magvasvut két vagy három tartó pillérét, aminek következtében a vasutest összeomlott. Ezenkívül rombadöntött több épületet, egy villamos teherkocsi leropított a vágányokról, felfordított, egy tuat nagy súlyal megrakott szállítókocsit és megölt vagy husz lovat.

A hatalmas tartály darabjait a robbanás szörnyű ereje magára lökte a levegőbe. A környéken levő épületek úgy dőltek össze, mint a kártyavárak. Az épületekben tartózkodó emberek száza a romok alá lettek eitemve. Sokan meghaltak és még többen megsebesültek.

A tartályban két millió gallon molasses volt.

A robbanás nem járt az ily robbanásoknál megszokott dörejellel, hanem sája inkább egy földrengés morajához hasonlított.

A szirup előtötte három inas magasságban az utcákat. A szerencsétlenség áldozatai közül sokan egészen előtött a ragadós mazzka, úgy, hogy arcvonásukat nem lehetett felismerni.

A Rockport nevű amerikai hadihajó tengerészei, akik a közepben voltak, azonnal a szerencsétlenség színhelyére siettek. A közeli haditengerészeti állomás ápolói és orvosai szintén csakhamar a helyszínen teremtettek.

A szerencsétlenség és áldozatainak legtöbbje kocsi és városi alkalmazott volt. A városi alkalmazottak a városi utcaközei telepek dolgoztak, amely a felrobbant tartály közelében voltak.

Először a tartály teteje repült a levegőbe. Azután összedültek a falak. A robbanás borzalmas ereje felfordította a közeli tültöltőállomás csónakházát. A tültöltők közül egy a tengerbe repült. Másik kettőt elborítottak a romok, míg egy negyediknek nyoma veszett.

Egy közeli bérkaszárnya összeesett. A romokból eddig két nő és egy férfi halottat vontak elő. A kórházakba harminkét személyt szállítottak. Sokan sebesít a helyszínen kötöztek be.

A városi alkalmazottak közül tizenhárman éppen ebedjüket ették a telep irodáépületében. Ezekre rászakadt az épület. Mind a tizenöte vagy megölt vagy pedig megsebesült.

Szakértők véleménye szerint a szirup robbanását csakis erjedés okozhatta.

A HADÜGYMINISZTER BEJELENTETT FORRADALOM.

Hága, Holland, jan. 15. Forradalmi gyűlések tartanak Rotterdamban, amely gyűlések a hollandokon kívül németek és oroszok is részt vesznek. A gyűléseken oly formában beszélnek, hogy január 20-án forradalom lesz Hollandiában.

A Haagbe Post azt állítja, hogy a hollandus forradalmárok 4 millió gulden (fortint) kaptak Oroszországból bolsevik propaganda célokra. A mozgalom élén Wynkoop szocialista vezér áll.

IZGALMAS MOONEY KONVENCIÓ.

Chicago, Ill., jan. 15. Izgalmas jelenetek között kezdődött a Mooney érdekében összehívott chicagói konvenció, amelyet a munkásszervezetek tartottak.

Mooneyt, akit a san franciscói bomba robbanásból kifolyólag halálra ítétek és akinek büntetését a kormányzó életfogytiglanra változtatta, a munkások mártírának tekintik és érdekében mindent megakarnak tenni, hogy kiszabadulhasson.

A módozatok megbeszélése véget jötték össze a különböző munkásszervezetek küldöttei. A konvenció a szakszervezetek megbízottai nem akarták igazolni a szocialisták és az I. W. W. küldötteit.

Az értekezleten több mint 1000 delegátus volt. A konvenciót John Fitzpatrick nyitotta meg és bemutatta E. D. Nolant, aki az International Workers League-nek titkára.

A CSEHO-SZLOVÁKOK CÁPOLNAK.

Wladivostok, jan. 15. A cseho-szlovák hadvezetőség a következő nyilatkozatot adta ki: "Azokban a csatákban, amelyek Perm elfoglalásával végeztek, az egész második cseho-szlovák hadosztály részt vett a szibériai csapatokkal egyetemben. Merő találmányok az olyan hírek, hogy hadseregünk szerzetesek züllik és hogy a zászlóelhagyás napirenden van."

SHARP LEMONDOTT?

Washington, január 14. — Elterjedt az a hír, hogy Sharp, az Egyesült Államok franciaországi követe, ki jelenleg éppen készülőben van Párisba, lemondott állásáról. A külügyminisztérium kijelentette, hogy nem tud a dolgról. Ellenben tény az, hogy Vance McCormick, a demokrata párt nemzeti bizottságának elnöke, ki jelenleg Párisban tartózkodik, lemondott állásáról. Vafélszínűleg ez a hír okozta a Sharp lemondásáról keringő híreket is, mert kombinációba vették, hogy Wilson elnök McCormickot akarja talán francia követté.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK VESZTESÉGE ÁLLATOK-BAN.

Washington, jan. 15. A hadügyminisztérium közöltet jelentése szerint karácsonyig az Egyesült Államok Franciaországban időző hadserege 42,311 állatot (lovakat és őszvéreket) veszített el. A hadsereg szolgálatában álló összes állatok száma 191,631.

A jelentés egyszerűsárad azt mondja, hogy eddig nem történt megállapodás más országokkal az állatok átvételéről, de a valószínű, hogy azokat nem hozzák vissza Amerikába.

ANGLIA NEM CENZURAZZA A BÉKEHÍREKET.

London, jan. 15. Az angol külügyminisztérium kijelentette, hogy a kormány nem egyáltalában nincs szándéka a békekonferencia híreit megcenzurálni. A nyilatkozat szerint a francia kormány hasonló ígéreteket tett.

A SZENÁTUS ELLENZI A SEGRÉLYT.

Washington, jan. 15. A szenátus költségvetési bizottságában annyira ellenérték a képviselőház által már elfogadott százmillió európai segélytörvényt, hogy a bizottság jónak látta a szavazástól egyelőre tartózkodni.

Elültek a harcok Berlinben.

Apróbb rendezavarások nyugtalanítják a város életét. — A független szocialisták kétszínű szerepe. — A franciák dolgoztatják a német hadifoglyokat.

Berlin, január 14. — Berlin többségi (mérsekelt) szocialista "bolshéviki hosszú hete" végre befejeződött. Itt-ott még felütik kálist, huszonöt konzervatív pártit és csak négy független szocialistát. A független szocialisták összesen csak egytized rész annyi szavazatot kaptak, mint a mérsekelt szocialisták.

Páris, január 14. — Von Hindenburg marschal, a német keleti hadak főparancsnokságát átvette, hogy megvédje a birodalom keleti határát a bolshéviek és lengyelek ellen. Ezt a hírt egy zürichi lap tudósító becsúította utnak.

Páris, január 14. — A francia kormány elhatározta, hogy mostantól fogva a franciák kezében levő német hadifoglyokat az elpusztított területek és városok újjáépítésénél fogja felhasználni. A terv szerint március 20-ika előtt kétszáz ezer fogoly lesz munkában.

Berlin (Kopenhágán át), jan. 14. — Noha az Ebert-kormány uraia a helyzetet, a zavarokon mégsem esett túl. Mindenfelé az osztályharc légköre érezhető. Asszonyok mutatkoznak szedett arccal és gyűlölettel tekintenek kevesebb szerencsétlen nőkre.

Az után még egyre kirívóan ellentétes jelenetek játszódnak. A város őrségének autómobil foglalnak le. A kormány csapatok meg a rend fenntartására sietnek előre. A kormány reménye az alkotmányozó nemzetgyűlés választásaihoz fűződik. Napról-napra világosabb, hogy a harc akörül élesedett ki, vajjon az alkotmányozó nemzetgyűlés demokratikus eszméje győzzen-e, avagy pedig a szocialista szoviet. A kormány egyre nagyobb segítséget kap a polgári elemektől és egyre kevesebbet a szocialistáktól. Ezt a Spartacus arra használja fel, hogy Ebertet és Scheidemannt úgy tüntettesék fel, mint polgári minisztereket. Ha sikerül is a kormányt összehozni az alkotmányozó nemzetgyűlést, csakis az tisztáhatja a helyzetet, ha egy fontos konstruktív ipari programot dolgoz ki az ország részére.

A független szocialistáknak szerepe nagyon kétszínű. A kormányt valódiak a munkásszervezetekkel együtt, másfelől pedig mint követők léptek fel, hogy rábírák a Spartacusokat az alkotmányozó nemzetgyűlés választásában való részvételre. Ugyanekkor általános sztrájkra is felszólították a munkásságot, noha a jelen viszonyok között egy általános sztrájk a kimerült országnak biztos romlását vonná maga után.

A FÜGGETLEN SZOCIALISTÁK.

A független szocialistáknak szerepe nagyon kétszínű. A kormányt valódiak a munkásszervezetekkel együtt, másfelől pedig mint követők léptek fel, hogy rábírák a Spartacusokat az alkotmányozó nemzetgyűlés választásában való részvételre. Ugyanekkor általános sztrájkra is felszólították a munkásságot, noha a jelen viszonyok között egy általános sztrájk a kimerült országnak biztos romlását vonná maga után.

A WÜRTEMBERGI VALASZTÁSOK.

Stuttgart, január 14. — A württembergi képviselőház részére a napokban megtartott választások a radikális érzelmeik teljes vereségével jártak. A néphangulatát misem bizonyítja jobban, mint ezek a választási eredmények. Megválasztottak ötvenkét után.

A NÉMETEK TITOKBAN BUVÁRHÁJÓKAT ÉPITENEK.

Páris, január 14. — A négy mán másol is találtak építésből álló amerikai fegyverszüneti bizottság Trevesbe utazott, hogy résztvegyen a fegyverszünet újabb meghosszabbítására irányuló tárgyalásokban. A fegyverszüneti bizottság tengerészeti albizottsága azt a jelentést tette, hogy Kiel és Wilhelmshavenben fegyver készítését fedezték fel. A németek ezeket elrejtették azon hiszemben, hogy a szövetséges bizottság nem fogja észrevenni őket.

UJ NEVET KAP A PANAMA CSATORNA.

Albany, jan. 15. A kongresszus előtt egy javaslat felkutat, amely Panama csatorna nevét Roosevelt kádlíra áhajtja váltóztatni.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.
 Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation. R. M. Casna, President; Dr. Andrew Cserna, Sec'y-Treas.)
 Founding Editor: **Kohányi Tihanyi.**
 Editor: **DR. ANDREW CSERNA.**
 Edited and Published at **Szerkesztőség és Kiadóháza**
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell: Main 3338. Cny: Central 1221.
 SZABADSÁG (K. A. Egyesült Államokban és Kanadában: egy hét: \$4.00, fél év: \$20.00, három hónap: \$12.00. — Cleveland városában: egy hét: \$3.00, fél év: \$15.00, három hónap: \$8.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year \$10.00, half year \$5.00. — Foreign countries one year \$15.00, half year \$8.00. — Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.
 New Yorki Irodánk címe: **Room 603, Tribune Bldg. 154 Nassau St., New York.**
 Eastern Office: **Cleveland: Joseph Horváth, Manager.**

Védekezés a bolshevizmus ellen

AHOGY az orvostudomány az emberi test rendellenességeinek és betegségeinek a gyógyítója, éppen úgy a szociológia a társadalom rendellenességeinek, betegségeinek orvosa. És amint a modern orvosi tudomány felhagyott már azzal a rendszerrel, hogy a betegség tünetek kiküszöbölésével állítsa helyre a test egészségét, éppen úgy a modern szociológia is nem a társadalom betegségeinek a tüneteit igyekszik kiküszöbölni, hanem a betegségek okainak megszüntetésével akarja az egészséges állapotot helyreállítani.

Azok között a veszedelmes betegségek között, amelyek az emberi társadalmat éppen most fenyegetik, amikor a béke helyreállításával a produktív munkálkodás korszakának kellene következnie, mindenesetre legveszedelmesebb a "bolshevizmus nyavalyja". Ez a társadalmi betegség, amelynek meleggyát az orosz kényuralom készítette meg el, ma már egész Európát veszélyezteti, sőt ösztöndékeket tesznek ellene a világban talán valamennyi sarkában is.

Mert a bolshevizmus rohamosan terjedő járvány. A járványtől megfertőzött németek egymást pusztítják miatta és hogy a berlini testvérharcoknál milyen hatása van Németország más vidékeire, hogy miképpen vélekednek a járványtalan pusztító hatásáról, arról jellemzően nyilatkozik maga Kurt Eisner, Bajorország szocialista miniszterelnöke, amikor azt mondja, hogy "a berlini példa demoralizáló hatást kelt mindenfelé s az örületnek bizonyos járványát okozza".

A Párisban most összeült békekonferencia a legsürgősebben megoldandó feladatai egyikének a bolshevizmus elleni védekezést választotta. Úgy is tekinthetjük ezt a konferenciát, mint valami óriási orvosi tanácskozást, amely egyrészt a társadalomnak már megtámadott részeit akarja kigyógyítani ebből a betegségből, másrészt védekezési módokat keres, hogy megakadályozza a járványtalan továbbterjedését.

A győztes országok mindaddig nem is gondolhatnak arra, hogy győzelmüknek a gyümölcsét élvezzék, amíg afelől nem biztosítják magukat, hogy a bolshevizmus elé gátat emeltek. A győztes szövetségek országában, különösen nyugat felé, még nem terjedt el a nagyobbré mértékben a járvány, a jelenségekkel azonban meg lehet állapítani, hogy a betegség csirái már mindenütt ott vannak a levegőben. Cselekedni kell tehát s cselekedni kell addig, míg csak szörvénnyes esetekről lehet szó s amíg a bolshevizmus veszedelme nagy arányokban nem öltött.

Nem véletlen az, hogy az emberi társadalomnak ez ellen a betegsége ellen éppen Wilson elnök ajánlotta a legmodernebb s kétségtelenül legalkalmasabb, sőt talán az egyedüli hatásos és célravezető védekezési módot. Az amerikai nagy köztársaság elnöke akiben a széles látókör és a nagy koncepciókra való képesség egyesült, legelőször volt, aki belátta s ráismélt, hogy a társadalom betegségeinek okait nem lehet megszüntetni a pusztító tünetek eloszlásával. Nemcsak belátta ezt, hanem minden habozás nélkül ki is nyilatkozta a legnagyobb nyilvánosság előtt abban az időben, amikor a többi diplomata és államférfiak csak egymás közt szuttogva mertek talán ezekről a bajokról beszélni.

Wilson elnök hangzott a legelőször, hogy a bolshevizmus ellen pusztán erőszakkal nem lehet fellépni a siker reményével. Az erőszak nyomása alatt az eszme-janatizmus intenzívebb lehet. A beteg társadalom szenvedő rétegeinek panaszaikat meg kell hallgatni s a méltányos és jogos kívánások teljesítéséig el nem szabad többé ridegen kitérni.

A békekonferencián együtt levő államférfiak és diplomata megkönnyebbülve vehették tudomásul, hogy az Ige elhangzott s felszabadulva a lelkiükre nehezedett nyomástól, friss léptekkel indultak el Wilson után az új csapáson.

Németországot még nem kerítette teljesen hatalmába a bolshevizmus. S addig, amíg ez be nem következik, a szövetségeseknek alapos reményük lehet arra, hogy a veszedelem nem terjed szét nyugatra is. A legsürgősebb teendő tehát az, hogy a járványt már Németországban lokalizálják, de, ha lehet eljósítsák. Wilson elnök a kongresszushoz intézett táviratában rámutatott arra, hogy a bolshevizmus ellen legjobban enniával lehet harcolni. A fenyegetett és inséges területekre tehát minél hamarabb elegendő élelmiszert kell eljuttatni. Németország maga képes arra, hogy élelmiszert vásároljon magának, ha megadják rá neki a módot s az alkalmat. A konferencia ennélfogva megadhatná neki a módot s az alkalmat. A konferencia ennélfogva megadhatná neki a módot s az alkalmat. A konferencia ennélfogva megadhatná neki a módot s az alkalmat.

BÉKESZERZŐDÉSEK A MULTBAN.

Az a békekonferencia, amelyik most van együtt Versaillemben, több, mint ötven békeszerződést fog csinálni, mivel több, mint ötven hadüzenet történt 1914-nek amaz emlékeztetés napja óta, hogy az ellenségeskedés megkezdődött. Bajosan lehet a köteendő békeszerződések pontos számát meghatározni, mivel Ausztria-Magyarország és Németország alkotórszokra és töredékekre omlása újabb szerződések kötését is szükségessé teszi, amelyekre Wilson elnök még nem is gondolt akkor, amikor tizenhárom pontját egy üzenetben tudtára adta a Kongresszusnak.

Ahogy a dolog abban az időben állt, Ausztria-Magyarország öt ízben üzent háborút, Brazília egyszer, Bulgária egyszer, China kétszer, Cuba egyszer, Franciaország négyszer, Németország ötször, Nagybritánia négyszer, Görögország négyszer, Olaszország négyszer, Japánország egyszer, Libéria egyszer, Montenegro kétszer, Panama kétszer, Portugália kétszer, Románia egyszer, Oroszország kétszer, San Marino egyszer, Szerbia háromszor, Siam kétszer, Törökország kétszer, az Egyesült Államok kétszer.

A hadikárpótálás kérdése.

A hadikárpótások kérdése, amely csak olyan régi, mint maga a történelem, igen fontos szerepet fog játszani Versaillemben. Igaz, hogy a korábbi időkben, — hogy pontosabban legyünk ki a francia forradalom előtt, — a győztesek aránylag kevés pénzbeli hadikárpótást vetettek ki, mivel a kárpótást föld, vagy emberek alakjában rótták ki. 1796. óta azonban egyre nevezetesebb szerepet játszik a háborúk befejezése idején a pénz. Ettől az időtől 1871-ig 7235 millió frankot szedtek el a győztesek a veszteséktől. Ebből az óriási összegből 5525 millió frankot Németországtól. Az egész közbeeső idő alatt maga Franciaország 875 millió frankot vett el másoktól hadikárpótás címen.

Az Egyesült Államok soha egy centet sem fogadott el hadikárpótás címen, kivéve, hogy a magánpolgároknak okozott kár megtérítését kívánta. Ugy, hogy a jelenlegi nagylelkű álláspontja tulajdonképpen csak a régi precedenst követése. A Spanyolországgal kötött békeszerződés VII-ik pontja ezeket tartalmazza:

"Az Egyesült Államok és Spanyolország kölcsönösen lemondanak mindenféle kártalanítási igényről, legyen az nemzeti, vagy egyéni, akármiféle, akármely kormány részéről, a másik állam polgárai vagy alattvalóival szemben, amely igény a legutóbbi cubai felkelés óta és a jelenlegi szerződés jóváhagyását megelőzőleg keletkezhetett, beleértve minden, a háború költségeinek megtérítésére vonatkozó kárpótást is. Az Egyesült Államok maga fogja saját polgárainak Spanyolország elleni igényeit elbírálni s elintézni."

Más időkben a győztesek nem voltak tekintettel a vesztesékre a háborúban. 1796-ban a parmai hereg 2 millió lívrest, 700 lovat és husz festményt fizetett Franciaországnak. Ugyanebben az esztendőben a pápa kénytelen volt lefizetni Franciaországnak 15 millió lívrest készpénzt, 5 millió 500 ezer lívrest aranyban, száz festményt és más műtárgyat és 500 régi értékes képzőművészeti tárgyat. Ismét 1796-ban a badeni örgről kénytelen volt a győztes franciáknak lefizetni 2 millió lívrest, ezer lovat, 500 ökört, 2500 véka tengerit, 12 ezer zsák zabot és 25 ezer pár cipőt.

szág és Japánország között létrejött porthmouthi békét 1905. szeptember 5-án írták alá. A fegyverszünetet csak kilenc nappal később kötötték meg Mandzsuriában.

Az osztrák-francia háború alatt 1735-ben az ellenségeskedéseket egészen a békeszerződés megkötéséig és jóváhagyásáig folytatták. Az 1814-iki háború alatt a ghenti békét december 24-én írták alá, az ellenségeskedés azonban még két hónapig tartott, addig, amíg a szerződést jóvá nem hagyták.

A béke olykor valamelyik nemzetnek vagy uralkodónak, mint közvetítőnek a beavatkozása révén jön létre. Ilyen közvetítő volt VI. Urbán pápa a westpháliai békét megelőzőleg. Az 1814-iki háborúban Oroszország szeretett volna közvetítő lenni, Anglia azonban visszautasította az ajánlatát. A erimi háború befejezését Ausztria segítette elő. Az Egyesült Államok közbenjárta 1838-ban a francia-mexicoi háború befejezése érdekében. 1860-ban az Egyesült Államok megint közbenjárta, az alkalmával egyrészt Anglia és Franciaország, másrészt Kína s a többiek között.

1870-ben Franciaország, miután súlyos vereséget szenvedett, az Egyesült Államokhoz fordult, hogy járjon közbe a béke érdekében Németországnál, ez utóbbi azonban nem fogadta el az ajánlatot. Mikor Kína 1895-ben vereséget szenvedett Japántól, a következőkkel fordult az Egyesült Államokhoz:

"Megténné-e az önök kormá-

nya azt a nagy szívességet, hogy közbenjárna ennek a háborúnak megszüntetésébe s a béke helyreállításá érdekében? Ez az eljárás öröme szolgálna ugy Kinának, mint a többi országnak".

Ausztria-Magyarország, Bulgária és Törökország ezeket a precedenst követették, mikor a háború befejezésének előmozdítására közbenjárókat kerestek.

RÓTH H. IGNACZ IRODAJABÓL,
 3966 SECOND AVE., PITTSBURGH, PA.
 Jan. 7, 1919.

RÉGI CIM: 3966 Second Ave., Pittsburgh, Pa.	CIM-váltás: 4743 SECOND AVE., HAZELWOOD, PA. PITTSBURGH, PA.	ÚJ CIM: BALTIMORE & OHIO DEPOTAL SZEMÉNY.
---	--	---

Ezennel értesítem egy pittsburghi, mint vidéki ügyfeleimet, hogy irodám tettem át, miután a telek, amelyen eddigi irodám állott, nem az én tulajdonom volt és az iroda-épületet 10 éves szerződés alapján építtetem. Ez a 10 éves szerződés most január 1-én lejárt.

A fenti számlát látható, hogy eddigi helyreállításaim, amelyben 15 éves átmeneti idővel honfoglalásomat, csupán nyolc hónapra tettem át irodámat, úgy, hogy az új irodám környékén laknak és ha egy kicsit messzebb kell lenni, remélem, ezt a kis távolságot nem fogják sajnálni az egyedüli magyar hajléktartó Pittsburgban.

A "Czech Bottom" nevű telepet lakó magyarságnak — azt hiszem, — sosem messzebb, se nem közelebb az új iroda, mely a Second Ave. 4743. szám alatt épült fel van.) A Hazelwoodban (Greenwood) és West Pittsburgban lakó-ügyfeleimnek pedig az új iroda közelébe esik.

Meg kell még jegyezni, hogy ezt a helyiséget egyelőre ideiglenesen, vagyis csak május 1-ig tettem fel.

Összite közölnöm monok ügyfeleimnek eddigi jóakarataikért. — Győzzék meg az én esküim is kitörtenél.

Összite tisztelettel:

RÓTH H. IGNACZ,
 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26

LIBERTY BOND

Csak a legszükségesebb esetben adandó el. Ne cserélje fel értéket papírokkal Liberty Bondját.

Ha szükség van a Liberty Bondokba feltevést pénzre, forduljon vagy írjon bizalommal e címre:

NÉMETH JÁNOS ALLAMI BANK
 137 Second Ave., New York, N. Y.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Magyarok orvos tanácsot igény, kezeld az összes betegségeket szakszerűen. A különféle betegségeket mind azonos módon gyógyítjuk, mely a legbiztosabb és leggyorsabb mód a gyógyulásra. A betegségeket mind azonos módon gyógyítjuk, mely a legbiztosabb és leggyorsabb mód a gyógyulásra.

DR. A. NEUMAN
 147 Ellison St., Paterson, N. J.

Az összes orvosi tudományok tudara 10 éve a párisi méhódó magyar orvos

A kellemes lakó szoba

Semmi sem járul annyira a lakó szoba melegségéhez és kellemességéhez, mint a fényszóró lámpa a közép asztalon.

Egy puha szék, egy jó könyv és gyenge fény — egy est valódi kényelem.

Csinos lámpák nagy választékban vannak üzletünkben kiállítva.

The New York Edison Company
 At Your Service
 General Offices: Irving Place and 15th Street
 Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

134 Broadway	134 West 42d Street	15 East 125th Street
126 Delancey Street	151 East 86th Street	342 East 168th Street
10 Irving Place		7th Street & Montrose Ave

Takarékosági és Háborús Bélyege minden irodánkban kapható.

Asz elnökhatások

A konferencia előkészületei nagyon változatosak. A "copf" alighanem késleltetni fogja a tulajdonképeni érdemleges munka megkezdését. A meghatalmazottak sorrendjének megállapítása nem lesz csekély dolog. Amint mindez készen van s a tulajdonképeni konferencia megkezdése előtt készen kell lennie, következni fog a megbízottak igazolása. Ennek befejezése után kiszemelik az elnököket — s majdnem teljes bizonyossággal meg lehet mondani, hogy Clemenceau lesz az, akit ezzel a hivatallal megisztelték.

A tárgyalás természetesen bizottságok és albizottságok útján fog folyni. Alkalmadtán majd megfogalmaznak és helybenhagyják a békeszerződéseket. Minden szerződés hatalom kap majd egy, a többi nyelvekre is kellőképpen lefordított példányt, pl. a Franciaország és Németország között köteendő szerződés szövegének nyelve francia és német lesz; a francia példányban első a francia szöveg lesz, utána a német, — a másikban fordítva. Ha minden szerződés készen van, az egyes kormányok szerződéskötésre jogosított szervei elé terjesztik azokat. Az Egyesült Államokban az elnök van felhatalmazva szerződéskötésre, amit aztán kétharmad szótöbbséggel jóvá kell hagyni a szenátusnak.

Nagybritániában a békekötés hatalma a Korona előjoga. miután abba, a kabinet együttes tanácsának meghallgatása után a miniszterelnök is beleegyezett.

Franciaországban az elnöknek van joga béketárgyalásokat intézni és szerződéseket jóváhagyni az 1875-iki alkotmány 8-ik szakasza szerint, ha aztán

Béketárgyalások.

Ugy számítják, hogy legalább négy hónap fog elmúlni, míg a béke befejezett tény lesz. Ez egy kicsit hosszúnak tetszhetik a gyorsaságnak és pontosságának mai napjaiban, más időkbeli béketárgyalások tartamát tekintve azonban épenséggel nem mondható túlságosan hosszú időnek. A harmincéves háború idejében hat esztendői huza-vona kellett csupán annak az eldöntéséhez, hogy melyik városban legyenek a tanácskozások. A békeszerződés valóságos megkötésére máskor hat esztendő kellett. Spanyolország és a fellázadt délamerikai gyarmatok között 1810-ben vette kezdetét az ellenségeskedés. A hadakozás csak 1825. után szűnt meg, a tényleges békét pedig csak 1845-ben hirdették ki.

Franciaország és Mexico között meg van a hadiállapot mind a mai napig, mivel Miksa császár kivégzése után, 1867-ben a franciák visszavonultak ugyan csapataikat Mexicoból, békeszerződést azonban a mai napig sem írták alá.

A békét nem mindig előzi meg a fegyverszünet, mint a jelenlegi esetben. Az Orosz-

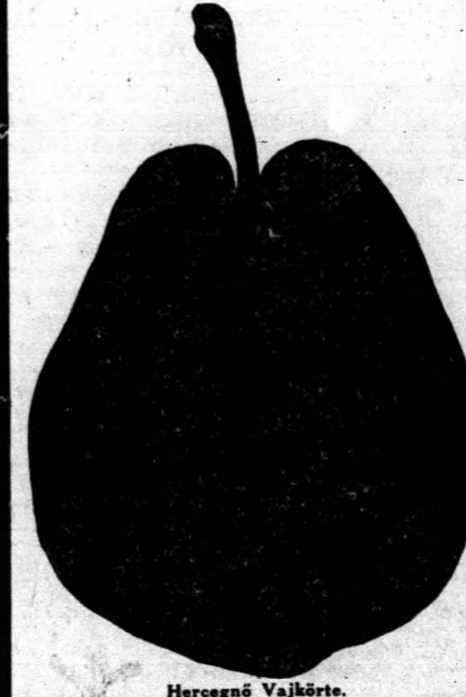
Nagyharang — Paprika.

rü magas törzsű és bokor rózsákkal, hónapos rózsákkal, mindennemű cserepes virágokkal és virággyökerekkel. Kerti és mezőgazdasági szerszámokkal tökéletesen fel vagyunk szerelve és bármire van szükségünk, irjon nekünk és mi szívesen szolgálunk bő felvilágosítással. Megelégedett vevőink száma sok-sok ezere rug és így biztosak vagyunk, hogy ők is teljes megelégedésére fogjuk kiszolgálni.

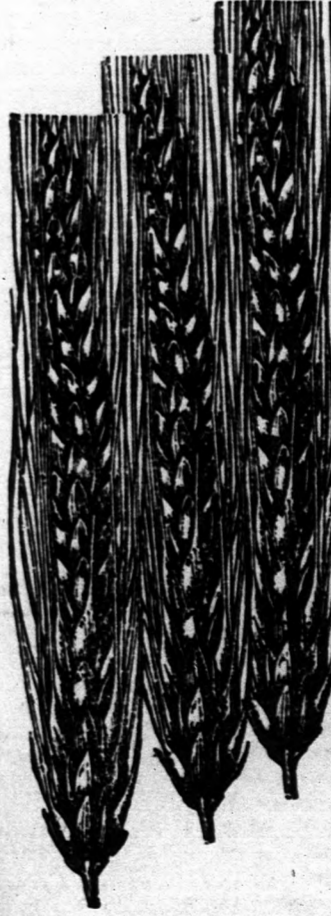

Cserép Hónapos Róza

Az idei Nagy Képes Árjegyzékünket teljesen **INGYEN** küldjük meg bárkinek Amerikába bármely részébe. Irjon érte az alábbi címre. Régi vevőinknek címére már megkezdjük az árjegyzék szétküldését és így azok közül csak az irjon, aki esetleg helyet változtatott.

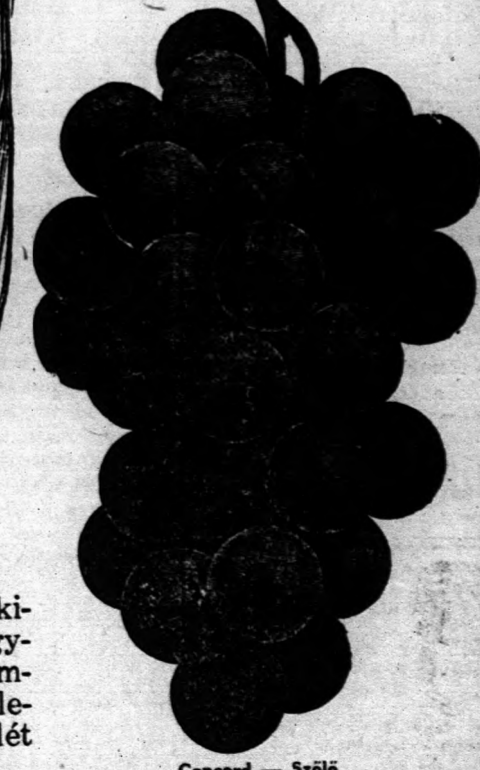

Hercegnő Vajkörte.

Hatszoros Árpa.

Pontos és igazságos kiszolgálásunkat az árjegyzékünkben leközölt szám-talan eredeti elismerő levél bizonyítja. Levélét címezze így:

Concord — Szőlő.

KALLAY BROTHERS CO.
 BOX 217
 PAINESVILLE, OHIO.

KAMATOT
 fizetnek befizetésre, amelyeket bankokban helyez el. — A betéteket mindenféle feltétel nélkül átveszi a bankunk és kivétel nélkül megfizetjük.

Bankkönyvet
 vagy csekelt new yorki vagy más városban lévő bankjától — ha azt a helyre meg kell adni — költségmentesen behajlítjuk és a pénzt vagy elköltözésének, vagy bankjában betétként a nevére elhelyezem. — Szükség esetén, bankkönyvet megváltás céljából elfogadjuk.

KISS EMIL BANK
 133 Second Ave., New York
 (8-ik utca sarkán)
 Irjon levelet a postafordulással kimért választ kap.

Miért bizok én Nuxated Iron-ban

Mint Idegerősítő, Erő és Vér Gyarapítóban. Est mondja EDWIN S. JOHNSON

EGYESÜLT ÁLLAMI SZENÁTOR. A Demokrata National Committee Volt Törvény-1915-ben lett az E. A. Szentatuba Választ. va, Terminusa 1921-ben Jár Le.

"Az a szándékom, hogy Nuxated Iron-t ajánljam, mely a lehető leg-tökéletesebb erősítő szer, melyet eddig alkalmam volt használni. Az eredmény, melyet említék, saját tapasztalatom volt és rövid ideig való használatára kielégítő volt, hogy annak ajánlásával azt hiszem én a köznek teszek szolgálatot.

"Saját tapasztalatomból kifolyólag tudom, hogy a Nuxated Iron-t legbiztosabb és a legjobb egészségi biztosíték, amit egy ember vásárolhat. En Marciusban kezdtem Nuxated Iron-t szedni. Most áprilisban, nyugodtan állhatom, hogy 100% gyogyultam erősebb, egészségesebb és jobban elkészítve a munkára, mint hasonló idős korban számos évvel ezelőtt."

Dr. James Francis Sullivan, a new yorki Bellevue Kórháznak (Outlet Dept.) és a Westchester Kerületi Kórháznak volt orvosát mondotta: "Johnson szenátor életem méris illik, mert Nuxated Iron-t ezen nyilatkozatom nyilvánosságra hozta. Ezer és ezer férfi és nő van, akiknek erő és vér gyarapításra van szükségük, de nem tudják mit szedjenek. Véleményem szerint nincs jobb a szerves vasnál — Nuxated Iron gazdagítja a vért és növeli az erőt és kitartást a fertiknál és nőknél, akik nagyon gyorsan felemléztik idegeiket a túlfeszített napi munka folytán. Ha nem elég erős vagy nem egészséges, saját magának tartozik annyival, hogy a következőket kísérje meg: Tudja meg, meddig tud dolgozni és meddig tud gyalogolni anélkül, hogy elfáradna. Aztán vegyen két öt grains Nuxated Iron tablettát naponta háromszor, minden évés után, két hétig. Aztán próbálja ki erejét ismét és megfogja látni, mennyivel erősödött.

Gyárosok Jegyzete: Nuxated Iron mely orvosok által van rendelve és ajánlja és mely most évente több mint három millió ember által van használva, nem titkos gyógyszer, hanem olyan, mely minden gyógyszerésznél mindenhol ismeretes. Elterjedt a régi vastermekelőtől és könnyen szivódk fel, nem rojnta, nem feketíti a fogakat és nem rojntja el a gyomrot. A gyárosok biztos és kielégítő eredményt biztosítanak minden vevőnek vagy visszadják a pénzt. Minden jobb gyógyszerértárbán kapható.

KAPNAK A LENGYELEK ÉLELMISZERT.

Washington, jan. 15. Az első rakomány élelmiszert már is indítják Lengyelország számára az Egyesült Államokból. A Westward amerikai hajó 7000 tonna kargót visz, amelynek értéke 2,225,000 dollár. Ezt az összeget lengyel és zsidó szervezetek adták össze. A Westward Danzigban fog kikötni, a egykori német kikötőben, a mely most a lengyelek uraima alatt van. Az élelmiszert Hoover élelmiszertiszt megbizottai fogják kiosztani a lengyel és zsidó egyesületek megbizottainak segítségével.

TIZENNEGY EMBER TUZHÁLALA.

Kalamazoo, Mich., jan. 15. Kedden megtalálták a Witwer szálloda vendégkönyvét. A szálloda egyik szőnyeget szombat éjjel legett. A vendégkönyv szerint hetven személy volt a leégett épületben. Ezek közül tizenegy ember hiányzik. Két emerről biztosan tudják, hogy bennégett. Szerdán megkezdtek a romok tüzetes átvizsgálását, hogy megállapítsák, hogy a többiek szintén a tűz áldozatai lettek-e.

MRS. BAKER, A HADÜGYMINISZTER FELESÉGE FELÉPÜLT.

Washington, január 14. Mrs. Baker, a hadügyminiszter felesége a minap épült fel komoly betegségből. Újra énekelni fog Mrs. Baker a katonák javára rendezendő ünnepélyeken.

RENDELÉS VAN LISZABONBAN.

Lisszabon, (Portugália), jan. 15. A kormány jelentése szerint Lisszabonban és Oportóban, ahol hétfőn és kedden forradalmi zavargások voltak, a rend teljesen helyreállt.

AZELŐTT WILHELMSTRASSE, MOST WILSON UTCA.

Pekingből jelentik, hogy Tien-Tsin, volt kínai német gyarmati főutcaját, amelyet Wilhelmstrasse néven ismertek azelőtt, most az Egyesült Államok elnökének tiszteletére Woodrow Wilson utcának neveztek el.

O'LEARY TÁRGYALÁSA.

New York, jan. 15. Jeremias A. O'Leary tárgyalása, aki az a val, adataival, hogy megsértette a kémkedésről szóló törvényt, január 27-én el van halasztva, mivel a vádlott még nem épült fel az influenzából.

DR. G. BUKKI 407 E. 58th St., New York City

A LEVEGŐN KERESZTÜL

London, jan. 15. A londoni lapok az angol kormányának a légi szolgálatra vonatkozó nagy programjáról számolnak be.

Léghajó építők olyan kijelentéseket tettek, hogy nyáron rendszeres légi szolgálat indul meg Anglia és az Egyesült Államok között.

Banker generális szerint, aki a légi miniszterségről mostan mondott le, májusban próba repülések lesz az óceánon keresztül. Többek között ezeket mondta: "Nem messze van az idő, amikor a repülőgépeket úgy fogják használni, mint az autóbilokkat manapság."

"Valószínűleg szükség lesz arra, hogy légi rendőrséget állítsanak fel, amelyek az lesz a feladatuk, hogy vigyázzon a légi vonal betartására."

"A sebesség kérdése nagyon fontos. Az óránkénti 100 mérföldön aluli sebességről nem is érdemes beszélni."

Az Evening Post arról értesül, hogy légi repülőgépek épülnek, amelyeknek gáztartalva 2,500,000 kubik láb gázt tartalmaz. Hatvan-hetven mért földet tesz meg óránként és 25 embert kényelmesen befogad.

A NAGY HUSVAGOK MEGAKARTAK GÁTOLNI A VIZSGÁLATOT.

Washington, jan. 15. Francis Heney a Federal Trade Commission (Szövetési Szakbizottság) főigazgatója azt vallotta a szenátus mezőgazdasági bizottsága előtt, hogy a nagy husvagok megakarták akadályozni az ellenük való vizsgálatot és befolyásolták a választásokat is.

A JÓSZIVU ANGOL TISZTEK.

Bécs, jan. 14. Egy kisebb csapat angol katonaság érkezett a városba. A katonák egy élelmiszer vonatot kísértek. Az élelmiszerrakomány az Olaszországban időző angol sereg ajándéka Bécs asszonyainak és gyermekeinek. Nagy tömeg várta az utcaon a kísérő katonákat és természetesen nagy óvatossággal fogadták őket. A csapatvezető angol tiszt kijelentette a polgármesternek, hogy az élelmiszer annak az elismerésére, hogy az osztrákok aránylag jól bántak az angol hadifoglyokkal a kegyetlen német bánásmóddhoz képest.

BRUTALIS GYLKOSSÁG.

Detroit, jan. 15. A rendőrség szerint a város történelmének egyik legbrutálisabb gyilkolása Mrs. Raymond Van Doorne megölése volt. A gyilkosság kedden éjjel történt. Az áldozaton harminöt éves okozta seb volt, míg az embertelen gyilkos valami tompa eszközzel is össe-vissza törte a szerencsétlen asszony testét. A rendőrség egy pedlér után kutat, ki a házban volt kevéssel azelőtt, hogy egy kihordó fiú megtalálta az asszony véres tetemét.

Mikor megszűnik a viztekés.

Csak egy biztos és megbízható kezelés van, mely majdnem azonnal megszűnteti a viztekést, mely tisztítja és nyitja a bört.

Kérjen bármely gyógyszerésztől egy 35 centes vagy 1 dolláros üveg Zemo-t és alkalmazza azt az utasításokhoz képest. Hamarosan rá fog jönni arra, hogy kiütés, pattanás, kelés, eczema, hólyag, ruh és hasonló bőrbetegségek el fognak tűnni.

Egy kis Zemo, ez a pompás és a baj tövébe hatoló szer, mely elmulaszt minden kiütést és a bőrt puhává, simává és egészségessé teszi.

The E. W. Rose Co., Cleveland, O.

Nők és Férfiak, akik szenvednek, IRJANAK

a clevelandi VÖRÖS KERESZT PATIKÁNAK. TITOKTARTAS

mellett küldjük a legbiztosabb orvosokat minden betegség ellen. — Receptek pontos elkészítése. — Sérvkötők, haskötők, mindennemű importált s belföldi gyógyszerészeti cikkek. Ha IDEGESSÉG, FEJFAJÁS, BAGYADTSÁG, FA-RADTSÁG, ÁLMATLANSÁG, GYENGESEG stb. miatt szenved, nem követ el tévedést, ha mindjárt meghoztatja a

Saturnin életitalt,

mely gyors és biztos enyhülést nyújt a fentnevezett bajok ellen s melyet a szenvedők az ország minden részében dícsérnek.

Egy üveg 1 dollár és 10 cent, három üveg három dollár, egy hat üvegből álló teljes kúra öt dollár dollár bérmentve. — Örizzkedjen utánzatoktól s küldje rendelését s a pénzt egyre a címre:

Vörös Kereszt Patika 8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

Különösen jó, hatásos orvosok mindennemű BETEGSÉGEK ELLEN.

KÁROLYI TERVE A GAZDASÁGI EGYSÉG ÉRDEKÉBEN.

(A magyarországi lapokból csak rövid kivonatokat közlünk. Nem akarjuk lapunkat megtölteni felesleges ismétlésekkel. Annak sem látjuk célját, hogy olyan eseményekről számoljunk be, amelyek elvesztették teljesen jelentőségüket. A magyarországi lapok hat hetesek és bizony azóta sok minden másképpen alakult, mint ahogyan a magyarországi lapokban fel van tüntetve. Bizonys tekintetben egyaránt hat az olvasókra, ha egy-egy esemény kétféle beállításban olvassanak, mintahogy megtörténik, ha a friss kábeljelentéseket és a magyarországi lapok némely tudósításait egymás mellé állítjuk.)

A gazdasági egység fentartása vénné át a valóságba Kossuth Lajos egykori külpolitikai konfesszióját, ez volna egyetlen hatásos ellenszere az irredentizmussal és a jövőendő reváns háboru gondolatának, ez garantálná békés egyetértést mindazoknak a népeknek, a melyek a régi Magyarország határain belül éltek.

WOOD TABORNOKOT MEGINT ÁTVELEZTÉK. Washington, jan. 15. A hadügyminiszterium rendelete Leonard Wood tábornokot, ki jelenleg a Camp Funston parancsnoka, áthelyezte Chicagóba a központi kerület parancsnokává.

Johnstown és vidéken lakó magyarok! Vasaltassa, tisztítsa és festesse ruháját! KAUFMANNAL, ki a magyarok régi jó barátja. Pósti megrendelések pontosan elintéztetnek. 123 Market St. Johnstown, Pa. E. C. 31

GALLINGERS órásszerezés és átlóghat tulajdonos PITTSBURGH, PA. 329 LIBERTY AVE.

AKI JÓL AKARJA MAGÁT ÉREZNI, jöjjön az Öreg Bányász Restaurantba, Midway 1303. Szemben a depottal, WINDBER, PA.

ÉLETMENTŐ. Ezen kiválóan érdekes és tanulságos könyv mindkét nem által, akár fiatal, akár öreg — figyelmesen olvassandó. Nagy fontosságú, mint szinte olyanokra nézve, kik boldogtalan házasságban élnek. Részletesen foglalkozik minden férfival és női ideggyengeséggel, vér, bőr s krónikus bajokkal, leírja az emlékezősorról minden előforduló betegséget s annak mikénti gyógyítását. Az ESKÓR (EPILEPSIA) betegségről, valamint gyógyításáról, külön lap van szentelve. Ára 10 cent bélyegeken, ajánlja 15 cent; külföldön 25 cent. Kiváda

NEMET GYÓGY-INTÉZET 654 UNION AVE. NEW YORK. Helyezve 1860-ban összehangzásban a kongresszus jóváhagyásával a kuruizis megállítás céljából.

NE KÜLDJÖN PÉNZT ELŐRE

ELJÁRÁS

A NEMET GONOSZTEVŐK KARÁCSONYA.

Berlinből jelentik, hogy Németország minden részéből a fővárosba sereglettek a német gonosztevők a lázadás első napjaiban. A gazemberek, kik között sok gyilkos, rabló és utonálló volt, beállottak a Spartacus hadseregbe. Mindnyájan a berlini főkapitányságra lettek beosztva. Onnan aztán, ha nem vezették őket a Spartacus vezérek a kormánycsapatok ellen a harcba, akkor maguk indultak el rablóhadjáratokra.

A berlini rendőrség a háboru előtt egyike volt a világ legjobbban felszerelt rendőrségeinek. Ezt tudták a gonosztevők, mert az első dolguk az volt, hogy elpusztították a gonosztevők fényképesarnokát és más hivatalos okmányokat. Most a rendőrség csaknem tehetetlenül kénytelen nézni garázdálkodásaikat.

A harc megszűnte után ezek a gonosztevők tovább folytatták a rablást és fosztogatást. Állig felgyezve behatoltak középületekbe, üzletekbe, stb. Ha valaki utjakra merre állt, azt lelőtték. Többek közt három tengerészruhá "gonosztevő" a legnagyobb hidegvérrel besétált egy postahivatalba és elvitte magával 120,000 márkát (harmincezer dollárt).

A BOSSZUALLÓ MUNKÁSKOK. Roselle, N. J., jan. 15. Az elbocsátott munkások egy csoportja támadta meg a Marabell ruhagyárnak a dolgozó munkásait. Röviddel négy óra után fegyveres autók jöttek a gyárhoz. Berontották a gyárba és a munkásoknak egy részét kényszerítették a gyár elhagyására, megrongálták a gyár gépezetét és betörték az összes ablakokat. Néhány ott maradt munkást mérges aciddal öntöttek le. Tony Nicoletti súlyosan megégett és elvesztette egy időre látóképességét is.

FELESÉGE SZEME LATTARA ÖLTE MEG A VILLAMOS. Fostoria, jan. 14. Martin Farmer 47 éves bradneri érniszörnyethalt és fiúve halálos se rüléseket szenvedett, amikor egy Toledo-Fostoria-Flindlay villamos elütötte autójából. Ensminger felesége házuk egy ablakából tehetetlenül szemlélte férje borzalmas halálát.

A SZABADSÁG MEGBIZOTT KÉPVISELŐI. A Szabadság new yorki irodája: 603 Tribune Bldg., 151 Nassau St. Telephone: Beckman 4884. Irodavezető Horváth József, helyettes: Baruch Vilmos, kollektor New Yorkban és Brooklynban: Dányi János. — Hirdetések felvételével meg van bízva a felső városrészen Kerekes Yorkville Adv. Agency-je, 218 Second Ave. A Szabadság pittsburghi irodája: 211 Backwell Bldg., Cor. Grant és Diamond Str., a Courthouse szomszéd. Bell telefont: Court 4495. Irodavezető: Bartek János. — A pittsburghi iroda kollektora: Fülöp János.

A Szabadság akron, Dayton, Columbus, Cincinnati és környéke irodavezetője: Gerlits Sándor. 689 S. Main Street, Akron, O. Az akroni iroda helyettese Stein Vilmos. — Daytoni iroda helyettese Bartos József, 327 Dale Ave. — A columbian iroda helyettese Varga György, 1876 Parsons Ave. Csóry Miklós, Rossiker, Pa. Fodor Gyula, 430 So. Chapin St. So. Bend, Ind. New York, New Jersey és kelet Pennsylvania és Connecticut államokban irodavezető: Pathay István 92 Clinton Ave., Newark, N. J. Naményi B. L. 41 Exchange Str., 128 Military Rd., Buffalo, N. Y. West Virginia és Virginia államokban: Andrásszky Gyula, Callettsburg, Ky.

Liberty Mulató Minden időben kitűnő magyaros ételek és hűtő italok. Minden este zené. 1612 E. 30 St. Lorain, O.

A TRANSATLANTIC TRUST COMPANY jelenlegi FIOK-IRODÁJA, 109 Avenue A, Cor. 7th St., New York City, 1919 január hó 18-ika után be lesz szüntetve és üzleti dolgainak elintézése a TÁRSASÁG Főirodájába, 67 William-Street, New York City, lesz áthelyezve. Az Igazgató Tanács megbízásából, Z. S. FREEMAN, elnök. L. G. MUNSON, pénztárnok. New York, 1919 január 6.

Mozgó fénykép Camera és FILMEK EXTRA! EXTRA! CSAK \$4.50 (moving pictures)

NE KÜLDJÖN PÉNZT ELŐRE

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

Balinkai Káposzta. Nébatsvirág.

a VASS GÁBOR magkereskedésének 1919-ik évre szóló NAGY KÉPES ÁRJEJYZÉKE mindennemű vetőmagokról, virág-növényekről, virág-gumókról, rózsaokról, diszfákról, gyümölcs-fákról, gazdasági eszközökről, szerszámokról és tenyész-fajbaromiokról. Ugyisint ezen árjegyzékben található a tojáskelvetőgép kezelésének és a kikelt csirkék gondozásának részletes leírása s a Magyarországra szállítandó vetőmagok, minden nemű házi- és élőállatok, valamint más egyéb gazdasági cikkek-ről részletes utasítás és utbaigazítás bőséges magyarázatokkal.

E diszes kiállítású képes árjegyzéket INGYEN és bérmentve küldjük meg bárkinek, aki azt kéri tőlünk. Levelét címezze így:

Vass Gábor magkereskedése 8804 BUCKEYE RD. CLEVELAND, O.

A Szabadság akron, Dayton, Columbus, Cincinnati és környéke irodavezetője: Gerlits Sándor. 689 S. Main Street, Akron, O. Az akroni iroda helyettese Stein Vilmos. — Daytoni iroda helyettese Bartos József, 327 Dale Ave. — A columbian iroda helyettese Varga György, 1876 Parsons Ave. Csóry Miklós, Rossiker, Pa. Fodor Gyula, 430 So. Chapin St. So. Bend, Ind. New York, New Jersey és kelet Pennsylvania és Connecticut államokban irodavezető: Pathay István 92 Clinton Ave., Newark, N. J. Naményi B. L. 41 Exchange Str., 128 Military Rd., Buffalo, N. Y. West Virginia és Virginia államokban: Andrásszky Gyula, Callettsburg, Ky.

Liberty Mulató Minden időben kitűnő magyaros ételek és hűtő italok. Minden este zené. 1612 E. 30 St. Lorain, O.

A TRANSATLANTIC TRUST COMPANY jelenlegi FIOK-IRODÁJA, 109 Avenue A, Cor. 7th St., New York City, 1919 január hó 18-ika után be lesz szüntetve és üzleti dolgainak elintézése a TÁRSASÁG Főirodájába, 67 William-Street, New York City, lesz áthelyezve. Az Igazgató Tanács megbízásából, Z. S. FREEMAN, elnök. L. G. MUNSON, pénztárnok. New York, 1919 január 6.

Mozgó fénykép Camera és FILMEK EXTRA! EXTRA! CSAK \$4.50 (moving pictures)

NE KÜLDJÖN PÉNZT ELŐRE

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

ELJÁRÁS

CLEVELANDI HIREK.

HAJRSA A BANDITÁK UTÁN.

A RENDŐRSÉG ISMERI A GENERAL BAKING COMPANY ACÉLSZEKERÉNYEK FELROBBANTÓIT.

Grogan első látásra agyonlövendő! — mondotta Smith rendőr-főnök a napiparancsban. — Azt hiszik, hogy a banditák Clevelandban vagy a város közelében rejtezködnék. — A söfför vallomása.

A clevelandi rendőrség régen sági szándékkal való lövöldözés miatt tartóztattak le. Sterling rendőrfelügyelő szerint Brant és részese volt a Rensselaerban, amely alkalommal a General Baking Companytól 5000 dollárt raboltak el. Brantot Brodnick söfför keverte bele a dologba. Brant a 13424 Casper avenuen lakik. A rendőrség 50 felfegyvert tagja szerdán hajnali 2 órakor körülvett East Clevelandban, a Hartford roadon egy blokkot és több mint huszont házat kutattatott át gonosztevők után. Ez alkalommal akadnak Branttra. Abban a szobában, ahol Brant volt, talált a rendőrség egy fekete kezűt, amelyben egy eszavarrúzó meg egy töltött revolver volt.

Többek közt a következőket javasolják:
Bizonyos büntetést kell mérni a bűnözőkre, valahányszor rendőrkétre kerülnek, még ha bűnösségük nem is állapítható meg.
A vádlottak ügyét gyorsan le kell tárgyalni.
A rendőrké számat 700-ról 1400 vagy 2000-re kell emelni.
A rendőri hatalmat ki kell bővíteni, hogy az összes "loafe-reket" összefogdoshatják.
Ertesítő hivatalt kell felállítani, ahol bejelenthető lenne minden olyan egységnek a hol léte, akinek nincs látható foglalkozása.
Össze kell fogdosni az összes ismert bűnözőket.
Nagy biztosítékokat kell kiszabni, hogy a vádlott gonosztevők börtönben maradjanak s ne meneküljenek el a törvényszék hatásköréből.
A bűnösnek talált vádlottakra súlyos büntetés mérendő.
Föltételes szabadságra ne egykönnyen boicsásanak gonosztevőket.
Felfüggesztett ítéletet csak kivételes esetekben hozzanak a bírák.
A rendőrökkel helyesen kell kezeltessék az illetékes hatóságok elő a bizonyítékokat, amikön egy-egy gyanús embert akarunk elítélni.
Állandóan járjáljanak egyen ruhás és titkos rendőrök a város minden részében, hogy amikön az elfogott gonosztevők egyiktől megszökik, a másik karjai közé fusson.
Tanítsuk meg a bűnözőket, hogy Clevelandban kellemetlen nekik tartózkodni.
Le kell tartóztatni az ismert zsebmetszőket, akik szabadon járnak-kelnek a városban.
Az Egyesült Államok helyeszerző hivatala révén biztosítsunk minden férfinak munkát.
Toborozzon a város önkénteseket arra, hogy a rendőrséggel karöltve vigyázzanak a közbiztonságra.

A banditák nyomában.
Mivel Thomas Brodnick, a Wise Auto Livery söfförje, aki a kasszarobbantó banditák autómobilját vezette, részletes személyleírását adott a rablóbanda tagjairól, a rendőrség azt mondja, hogy a banditák kipróbált, régi-gonosztevők voltak, akiket a clevelandi rendőrségen is jól ismernek. Azoknak a gyanús alakoknak összefogdosása megkezdődött, akikben a rendőrség a gonosztevőket sejt.

Szerdán letartóztatták Walter Brant söfförjét mellett szabadlábra helyett vádlottat, akit nemrég betérés é gyilkos-

szólaltatja a kiváló ügyvédek, bírákat, városi tisztviselőket ebben az ügyben s azok ugyancsak sok orvoslási módot ajánlanak.

Harmincegy új rendőr.
Sprosty közbiztonsági igazgató szerdán este 38 új rendőrt állított szolgálatba. Beosztották őket öreg rendőrök helyébe, a kikkel viszont polgári ruhában vezetgetnek őrszolgálatot.

Grogan vád alatt.
John Grogan és George Lesteint vádolja a rendőrség a vád, hogy Patrick J. Gaffney east clevelandi rendőrt agyonlőtték. Az esküdték mind a kettőt elsőfokú gyilkossá vádjára alá helyezte. Most csak az van hátra, hogy elfogják őket.

Gaffneyt december 19-én lőtték agyon, amidőn üldözte őket. — Nyomukat sem lelük.
A rendőrség nem akart nyomára annak a három vakmerő banditának, aki a National Biscuit Company autómobiljáról 5000 dollárt raboltak hétfőn délelőn.

Újabb rablások, utonállások.
A banditák egyébként tovább garázdálkodnak.
William Mirasnak a 1304 E. 9th Streeten levő vendéglőjébe rablási szándékkal be akart hatolni három bandita. Miras azon ban revolvert rántott, rájuk lött és elriasztotta őket.

A rendőrség letartóztatt hét betörőt, akik a West Sideon és Lakewoodon működtek. Rejték helyükön 900 dollár értékű rabolt dolgot találtak.
A Neinhausner Coal Co.-nak 2750 Broadwayon levő irodájában négy bandita megtámadta a tulajdonost s elrabolt tőle 20 dollárt, valamint egy órát.

Dusek József kocsist combon lötte egy utonálló, akák elől elrobogott a Pershing-hídon át.

TISZTUIJTÁS.
A Clevelandi Amerikai Magyar Ifjúsági Társaság január 12-én tartotta tisztviselő választó gyűlését Herman Szilárd korrelnök vezetésével. Az 1919-ik évről a következők lettek megválasztva: Elnök: Moskovitz Ernő, alelnök: Danezinger D., pénztári titkár: Moskovitz Menyhért, pénztáros: Adler S., jegyző: Weiss József, ellenőrök: Weiss Sámuel és Davis S., leveléző titkár: Bleier Sándor, háznagy: Bleier Ferenc.

A Kör a közeljövőben hangversenyyel egybekötött felolvasást fog rendezni.

AZ ÖNKÉPZŐKÖR GYŰLÉSE.

Pénztári kimutatás az 1918. évről. — Ma este lesz az önképzőkör álarcos bálja.

A Clevelandi Magyar Önképzőkör kedden este gyűlést tartott Hoffer Imre elnök vezetésével. A gyűlésen, amelynek jegyzőkönyvét Hufnagel Jenő vezette, Ritter S. János pénztári titkár jelentést tett a Kör pénztári forgalmáról s a Kör vagyoni állapotáról. A jelentésből megtudjuk, hogy

a Kör vagyona

Ingatlan	\$6000.00
Ruházat	162.00
Könyvtár	135.00
Lutor	1619.57
Arukészlet	240.00
Liberty bond	300.00
Házalap	1206.50
Pénztári maradvány	\$184.94
Összesen	\$9848.01

Teher.

Banknál	\$3500.00
Hitelező házalap	1312.57
Egyenleg vagyon	5034.44

Múlt évi bevétel.

Pénztári maradvány	\$285.31
Tagsági díjakból	325.00
Felvételi díjakból	35.50
Házalap	1261.25
Vigalmi bevételek	2383.33
Házi bevétel	1804.17
Különléte bevétel	739.25
Kamat	6.50
Összesen	\$6840.31

Kiadás.

Vigalmi kiadás	\$1572.70
Házi kiadás	926.03
Különléte kiadás	1608.44
Pénztári maradvány	184.94
Bankbetét	700.00
Bankbetét	506.50
Házalap kiadás	561.25
Liberty bond	200.00
Visszaíratott részvény	391.34
Bankból vissza	150.00
Egyéb elszámolás	39.11
Összesen	\$6840.31

TEA-ESTÉLY.
A Clevelandi Magyar Athletikai Club vasárnap, azaz január hó 18-án, saját helyiségében, 2700 Vestry Ave. nagyszabásu

TEA-ESTÉLYT rendez TANCSULATSÁGGAL egybekötve.
A magyarság szives támogatását kéri a Rendezőség. 13-15. V.

ÜZLETI KALAUZ. KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Nemskára megjelenik a Blue Book Directory.
A clevelandi törvényszékek hivatalos lapja, a Daily Legal News egy üzleti kalauz kiadására vállalkozott. Ez a kalauz, amely Blue Book Directory címmel rövidesen megjelenik, úgy a nevezett lap hasábjain, mint kézikönyv formájában, tartalmazni fogja az összes clevelandi üzletek, hivatásos emberek nevét és címjegyzékét olyan sorrendben, amikön hely az üzleti és professzionatus életben megilleti őket. Az üzleteknek és a hivatásos embereknek alkalmas ad a kiadvánnyal annak megmondására, hogy mint osztályoztassanak. A könyvet mérsékelten áron szeresheti majd be a közönség. A nevekért és címekért szintén csekély összeget kell fizetni.

Az Egyház Előjárósága.
ALFRED SAFRAN magyar söfför
535 Society For Savings Bank Bldg. Cleveland, O.
Tel.: Main: 3610. — Centr. 8718. — All

DR. MAJOROS JÁNOS magyar fogorvos
6820 Buckeye Road, Cleveland, O.
Rendel. délután 2-6-ig este 8-ig Vasárnap délután 2-5-ig.

AZ ÉVI BEVÉTEL.
A Verhovay 14. fiók minap közölt pénztári kimutatásában sajtóhíra folytán az 1918. évi bevétel \$23,970.11-nek volt feltüntetve, holott az, mint lejjebb helyesen állott, \$23,961.96 volt.

DUPLA

GONDOZÁSRA VAN SZÜKSÉGE AZ ARONAK MOSTAN. A hideg szél, a zord levegő, a viharos időjárás mind rontja és káros hatása az arcbőrre. Egész szükséges van tehát az arcbőr megvédőjére, az arcfehérítő, arepuhító és arefinomító páratlan hatású

RÓTH LILIAM CRÉM

SZAPPAN ÉS PUDERRE
Ez az arcot megújítja és megifjítja. A valódin rajta a RÓTH SAMUEL neve. Másat el ne fogadjon, mert káros hatású hamisítvány.
KIS ADAG ÁRA POSTÁN \$1.00
NAGY ADAG ÁRA POSTÁN \$2.00
Tegye a pénzt borítékba és küldje erre a címre:

RÓTH SAMUEL

MEGVÁLTO GYÓGYTÁRA
125 AVE. A. Cor. 8 St. Dept. B. NEW YORK.

SZENT ERZSÉBET

Tüdő és Mell Balzsam

bizonyult a LEGJOBB SZERNEK a Spanyol influenza ellen.

MINDENKINEK HASZNÁLT.

EGY ÜVEG ÁRA 1 DOLLAR 10 CENT.

Ajánlatos még a mellet és hátát a Szent Erzsébet Villanykenőccsel bekenni.

Egy nagy tégely ára 1 dollár 10 cent.

Miért várni? Rendelje meg azonnal és vegye elejét minden komoly bajnak.

E címen kapható:

Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár

9115 Buckeye Road Cleveland, O.

AZ ALBÁNI HERCEG AMERIKAI FELESÉGE.

Frank Gould volt felesége Viora albániai hercegnek lett a felesége.

New yorki jelentés szerint az amerikai társaságnak megint meg van a maga szenációja. Ugyan mi történhetett amire az amerikai társaság rámpodja, hogy ez szenáció? Semmi egyéb, mint az, hogy Frank Gould volt felesége a mult év decemberében Svájcban beleszeretett Viora nevű albániai hercegnőbe s bizony bizony a szerelme kifolydott házassággá. Még pedig nem is vártak soká egymásra. Az albán herceg jött.

Helen és Dorothy Gould. A szemfüles újságíróknak eddig nem sikerült megállapítaniok azt, vajjon a két gyermeket magával vitte-e az anyuk Európába vagy pedig a nagynénjüknél, Mrs. Helen Gould Shepard nál vannak.

A házasság után egyideig a két család, mintha barátságban élt volna egymással. De később a nyugalom veszekedésé alakult át s Mrs. Edward Kellynek nem engedték meg, hogy a Gould otthont felkeresse. A fiatal Gould állítólag nem tudta elviselni az anyósa jelenlétét. A fiatal asszony azonban szerette az anyját s nagyon gyakran jelent meg a nyilvánosság előtt vele. A fiatal Gould ebbe nem tudott beletudni. S rövidesen különváltan élt a Gould házaspár 1908-ban adta be az asszony a válópert az ura ellen.

Egy esztendővel ezután Ralph Hill Thomas, Washington B. Thomas gazdag cukorgyáros unokaöccsének lett a felesége. Maga a fiatal Thomas is a cukorbusinessben volt s szintén gazdag. A házasság Mrs. Gould otthonában történt, 1910 júliusában. A férje meghalt 1914-ben tüdőgyulladás következtében. A feleségére hagyta két millió dollár értékű birtokait.

NAGY VIHAR AZ OCEANON.
Ferrol, Spanyolország, jan. 10. Az Atlanti oceanon és a Gibraltár szoros vidékén borzasztó vihar dühög. Hat ausztrál torpedóvadász hajó közül, melyek utban voltak Maltából Londonba, kettő elveszett a viharban. Egy amerikai hajó, a melynek nevét azonban nem tudták megállapítani, szikratávó útján kért segélyt.

A CSEHEK ÚJVEJE.
Prága, jan. 3. Prágában nagy lelkesedéssel ülték meg a független Cseho-Szlovakia első újesztendőjét. Négy száz esztendő óta ez volt az első eset, hogy a csehok a saját nemzeti fel-fogásuknak megfelelően üdvözölhették az új esztendőt. A cseho-szlovák fővárosban a nemzetiségűek és szövetségsek zászlói mellett főként amerikai zászlók lengtek az épületeken. Az élmezírvány ellenére a nép lelkese és bizalommal tekint a kialakuló események elé. Olaszországból nagymennyiségű élelmiszert szállítanak a cseh fővárosba.

G. LÉVAY & CO.
A legnagyobb magyar valódi COLUMBIA GRAMOFON raktár Chicago környékén.
Az összes létező magyar lemezek állandóan raktáron.
Gépek középszert vagy részletfizetésre.
Mindennemű valódi 14 karátos arany áruk, u. m. órák, gyűrűk, láncok, valódi Elgin szerkesztetek, stb. nagy választékban.
Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

G. LÉVAY & CO. 300 — 119th STREET, WHITING, IND.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE.

A 'Szabadság' chicagói irodája 532 W. North Ave., Hanover Bldg. Room 210, a Larrabee St. sarkán. Telefon Diversey 4670. Irodavezető: László H. Leo.
A 'Szabadság' South Side irodája 3328 Cottage Grove Ave. Irodavezető: Kassay Károly. Meghívott: Takács István.

DIVERNONI HIREK.

Közi: Labancs Miklós.

KORCSOLYÁZÁS JEGES FURDÓVAL.

Diverson, Ill. — A hirtelen beállt hideg következtében a Brush Creek nevű folyó is befagyott és azóta a korcsolyázók egész tömege lepi el.

A napokban a korcsolyázó gyermekek közé keveredett Pápay András honfitársunk tíz éves unokája is. Petes Lajos, aki Springfieldből jött a nagyapja látogatására. Amint a gyermek a jégre ment, valahol olyan helyre talált menni, ahol a jég gyenge volt, így az beszakadt alatta és a gyermek nyakig a víz alá merült. Szerencsére kimentették társai a jéghegy vízből s a közelben lakó nagymamája aztán meleg ágyba tette, ahol eszakimhar felmelegedett a bőrig ázott gyermek s az ijesztésen kívül szerencsére komolyabb baja nem történt.

CSALADI ÖRÖM.

Beaverdale, Pa. — Régi olvasónkat, Gaál Józsefet (Szakács, Borsodm.) felesége egy kis leányt ajándékozta meg, ki a keresztnevében Erzsébet nevet nyert. Keresztülők: Toma István és neje Lettek.

MAGYAROK NAGYASZONONYA RÓMAI KATH. HITKÖZSÉG
CHICAGO, ILL.
Főt. SOLTÉSZ ISTVÁN. Telefont: BURNSIDE 9911.
HIVATALOS ÓRÁK:
Délután 9-12-ig. Este 7-10-ig. VÁSÁRNAPI ÉRTENI TISZTEL: Délután 9-12-ig. — Délután 9-12-ig.

HÁZASSÁG.

Diverson, Ill. — Roncz Péter honfitársunk, akinek világos szalonüzlete van, a napokban vezette oltárhoz Pápay Lizikét, a Divernoni Magyar Művelődő Kör egyik kitünő és kedvelt szereplőjét. Roncz Péter maga is jó művelődő és tagja a Körnek, ahonét számon barátja halmozta el jó kívánásokkal a fiatal párt.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS.

Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész, az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 855 GRAND AVE., Chicago, Ill. — Rendel: d. e. 10-12 (1-ig. D. n. 8-10 (8-ig. Vasárnap d. e. 10-12). Telefont: Seeley 2904.

Amerikai Magyar Szintársulat Chicagóban

a Central Music Hall Színházban 64 E. Van Buren St. (Wabash és Michigan Ave. között) Vasárnap délután 3 órakor Szinre kerül Kálmán Imre 3 felvonásos vig katona operettje, a

Tatárjárás

1919 Január 19-én, vasárnap este A MUSIC HALLBAN Szinre kerül Hevri gyönyörű zenéjű táncos viganoperettje

Üdvöske

Helyárak: \$1.50, \$1.25, \$1.00, 85c, 60c.
Jegyek posta, telefon útján előre rendelhetők Szuende B. managernél 2021 W. Division St. Phone: Humbold 4177, a Herceg & Co. gramophon üzletél 534 W. North Ave. és 1500 Larabee Str. Tel. Diversey 5428. — Rákay S. szabónál, 908 W. 119 St.

SO. BEND, Január 17: Péntek, Magyar Ház, Tatárjárás. E. CHICAGO, Január 18: Szombat, Columbia Hall, Üdvöske. GARY, IND., Január 20: Hétfő, Turner Hall, Tatárjárás. INDIANA HARBOR, Január 21: Kedd, Auditorium, Tatárjárás. GARY, IND., Január 22: Szerda, Turner Hall, Üdvöske. SO. BEND, IND., Január 23: Csütörtök, Magyar Ház, Üdvöske.

SOUTH SIDEI MAGYAROK!

MÉG ILYEN BÁL NEM VOLT!

A SOUTH CHICAGOI MAGYAR REFORMATUS NŐI EGYLET a LÉNART-FELE HALL-ban, 84-ik utca és Burley Ave.

NAGY ÁLARCOS BÁLT

1919 január hó 26-án, vasárnap este rendez értékes nyremény díjakkal, melyre Chicago és környéke magyarságát tisztellett meghívja

Kezdete este 6 órakor. A talpál valót Bencei Guasti híres cigányzenekekre husza. A világhíbor elmulst s a világgosta levelezés is ott fog kezdődni. Belpóti díj férfiaknak 50 cent, nőknek 35 cent.

NYEREMÉNYDÍJAK: Az első belpóti jegyért válto álarcos egy házilag készített óriási tortát kap, a 20-ik egy aranyt, a 30-ik egy elő díszet, a 40-ik egy 60 óriási kokinai kakast. Húsait italekről és izletes ételekről gondoskodva van.

NORTH AVE. STATE BANK

CHICAGO
NORTH AVE. ÉS LARRABEE ST. SARKÁN.
Alapítók: \$270,000. Állomány: 2,445,000. Korona. Vagyonuk körülbelül \$3,293,000. azaz koronáérték szerint

30 MILLIO KORONA
MAGYAROK: Okuljatok a közelmúlt tapasztalatból. Nehéz munkát megkötött gyümölcsöt HELYEZÉTEK EL. REGI JOHIE NEVŰ SZÉKELÉSÉRE alapon nyugvó ALLAMI INTÉZMÉNYEN. Akkor nyugodtan alhattok. Mindennemű, a bank-szakmában való ügyletekkel jőjétek bizalommal hozzánk. JÓL MEGFONTOJATOK TENÁT, KIRE BIZTOK PENZT. A North Ave. State Bank-nál pénze TÖKÉLESEN bízot helyen van és hamisított. Ha megístitel bennünket bizalmával, hívatkozzák CHARLES E. SCHICK alelnök, vagy OTTO G. ROEHLING pénztárnokra.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

"A KITAGADOTTAK."

(Hozzájárulás "A Kitagadottak" című cikkhez.)

A Szabadság 1919 január 3-ik számában fenti címmel közölt cikkhez szeretném hozzájárulni.

"A Kitagadottak" c. cikk befejező része ezt írja:

"Szeretném, ha az országos nagybizottság tagjai belátnák, hogy tévedtek s nem állának utójá annak, hogy őrök gyülekezését egyébként is törvénytelennek és amerikai magyarak érdekében. És a mikor a demokratia megmagyarozására vállalkoznak, gondolójának arra is, hogy a demokrácia is követelje az igazságot, ha nem másokért, hát önmagunkért, a közeért. Nem csak anyagi áldozatokat, hanem anyagi áldozatokat, hanem súlyosabbak: erkölcsiakat, lelkiakat is.

Itten tessék jó példával elő járni."

A tisztelt cikkíróval egyet értek. És bátor vagyok a Hüség Liga működését felemlíteni. A magyar Hüség Ligának megválasztott tagjai másodsodra és milyen hasznos munkát végeztek? A magyarságnak belevéjük fektetett bizalmát mire használták? Nézetem szerint nem tettek semmit. A mikor tényleg a legnagyobb szükség volna a Hüség Liga működésére, akkor dőlt romba. Akkor dőlt romba, amikor a magyarságnak és Magyarországnak ezeréves történelmi múltját, becsületét illetékes helyen szűk ság lett volna ősmertetni az amerikaiakkal. És tovább mit látnak? A pittsburghi gyűlést megajándékozták program nélkül. És végül gyűléseztek New Yorkban a Herald Square hotelban; végreményben meg lett választva az országos magyar bizottság. El is fogadtak 4 programponzt és ettől fogva tafán a feledés fátlyólába van burkolva tevékenységük; alszunk; holtot telnek a hetek és napjaink. Tennünk és eslelednünk kellene, hazánk és a magyarság érdekében, valamint önmagunkért is.

A New Yorkban, a Herald Square hotelben elfogadott program azt mondja, hogy a részletes kidolgozott tervek kiküldendők az összes egyleteknek és a felmerülő költségek fedezésére alap teremendők. Nem áll-e módjában az országos nagybizottságunk kérve nyújtani be a volt Hüség Liga elnökéhez, Konta Sándorhoz, hogy a felmaradt 6539 dollár és 44 centet átutalja az országos nagybizottság szűkségeit fedezésére. Ezen összeg a magyarságnak pénze azt hiszem és nemesebb célra nem lehet fordítani, jelen körülmények között e válságos viszonyok között.

Hafafias üdvözléssel
Gulyás László, Lyndora, Pa.

NEW YORKI HIREK.

TARSASKÖR MAGYAROK RÉSZERE.

New York, N. Y. — Szombaton este nyitott meg hivatalosan a Tarsaskör, amelyet a Lenox Hill Settlement részéről Miss Rosalie Manning adott át a vezetőségnek.

A megnyitási program keretében történt és a helyiséget Buschman József vette át szép köszönő szavak kíséretében. Volt zenés szám is, amelyet Serly Lajos zongorán és Bodai Miklós hegedűn adott elő. Kovács Ferenc alkalmi beszéde nagy tettszést keltett. Miss Frank a new yorki közönségnévjegyét nevében tudatta, hogy könyveket és irodalmi műveket fog majd a Kör rendelkezésére bocsájtani. Dr. Kovács Richard a Szabad Lyceum nevében beszélt és ara kérte a jelenlévőket, hogy koremsnák helyett keressék fel ezt a helyiséget, ahol mindazt megkaphatják, amit a koremsnákban, természetesen a szeszszertől kivételével. Biztosította a jelenlévőket, hogy mindenképp vallás és politikai különbség nélkül szívesen lát a vezetőség.

A vezetőség a vendégekkel harapínálással és kávéval vendéglát meg.

A NAGY ÁLARCOS BAL.

New York, N. Y. — A Rákóczi Kuruc Férfi és Női Betegségügyi Egyesület február 1-én tartandó álarcos bálja iránt óriási az érdeklődés és az előjelek szerint a régi Sokol Hall nagyterem kiesinynek fog bizonyulni. Gyönyörű díjak lesznek kiosztva a legszebb jelmezhöz megjelölt hölgynek és férfinak. Berecz Viktor és Terményi Ferenc farsádsgát nem kivélve éjjel-nappal dolgoznak, hogy a mulatság úgy sikerüljön, hogy a többi egyletek megirigyljék a nagy anyagi és erkölcsi sikert. Lesz Karnevál heregnő választás is. Az a nő, aki a legtöbb szavazatot fogja, kapni, igen értékes ajándékban részesül azonkívül, hogy a karneváli heregnő címet kapja.

A FARSANG SZENZÁCIÓJA!

Nagy a készülődés a Rákóczi Kuruc Egyesületben az idei nagy szűkségeit fedezésére. Ezen összeg a magyarságnak pénze azt hiszem és nemesebb célra nem lehet fordítani, jelen körülmények között e válságos viszonyok között.

ÁLARCOS BALRA, FEBRUÁR 1-ÉN.

A rendezőség fényessé, pompású óhajta teszi azt, hogy feltehetően napja maradjon a new yorki magyarságnak. Gyönyörű, értékes díjak, párok, magányosok és csoportok részére vannak kitűzve. Adler helyiségében (1487 First Ave.) látható. Menjen el, nézze meg, érdemes lesz versenyezni érte. A legpompásabb díj a megválasztott

Karnevál Hercegnőé

lesz. Ki lesz a Karnevál heregnője? Megtudja a bálon, legyen ott. Figyelje hírdetésünket, még több titkot is el fogunk árulni.

ELSORANGU LESZERZŐTÉTES. CREATEORE GRAND OPERA COMPANY

Louis Barcarre, Frank Lillian, Greatham, Lele, Ricardo, Maria, Giorgio Pajiti, Salvatore, Siroletti, Alfredo Valentini, Regina Vilaris, Beatrice Wakellett, Serge Zanco

Heírón este: Rigolotto; Keddén este: Aida; szerdán délután: La Traviata; szerdán este: Faust; csütörtökön este: Lucia; pénteken este: Cavalleria e Parlaturo; szombaton délután: Mária; szombaton este: Il Trovatore.

Jegyek árak: Box \$5.00; Orchestra \$3.00; Balcony \$2.00; Balcony \$1.50 és \$1.00. Jegyváltás kezdődik csütörtökön kórner Wood's-nál.

SMITH STILLINGIA TABLETTÁK

A LEGJOBB GYOMOR- ÉS VÉR-TISZTÍTÓ DOBOZA POSTÁN 50c. Egyedül kapható a MEGVÁLTO GYÓGYSZERTÁR 133 East South St., Akron, O.

Tizszer annyi gyógyszer fogyasztanak a magyarok, mint a mennyire szükségük van.

Csak azért, mert tíz helyen is megpróbálja, amíg az igazira rátalál. Forduljon legelőször hozzánk. Meglesz az egészsége és megmarad egy csomó pénze.

A KÖSZVÉNY, HATFAJAS, NYILALÁS, OLDALSZURÁS, ZSIBBADAS, DERÉKFÁJAS és más hülésből eredő bajok legjobb orvossága a

REMO KANALAS KÖSZVÉNY ORVOSSÁG

Ezer és ezer hálalevél igazolja, hogy e szernek párja nincsen. Egy üveg \$1.00, 3 üveg \$2.50, postán \$2.80, 6 üveg a teljes készlet \$5.00. Csakis e címen rendelheti meg:

CLEVELANDI KORONA GYÓGYSZERTÁR

2812 E. 79th STREET, CLEVELAND, OHIO

Kérje díszes falnaptárunkat. Ingyen küldjük minden vevőknek, akár rendel most, akár nem.

TRENTONI HIREK.

DR. KISS TIVADAR MEGHALT.

Trenton, N. J. — Váratlanul ragadta el a halál dr. Kiss Tivadar orvos, aki több mint tíz éve működött Trentonban mint magyar orvos. A magyarság társadalmi életében az elfoglalt, ritka szorgalmú orvos nem vett részt, egyedül a Szt. István egyletnek volt rendes tagja. Halálát özvegye és két gyermeke siratja. Temetése a római katolikus vallás szeriartása szerint ment végbe.

A TARSASKÖR 15 ÉVES JUBILEUMA.

Trenton, N. J. — Szűk körben ünnepte a trentoni magyarság kultur testületé a Tarsaskör az ő 15 éves jubileumát. A kör tagjai és azok családjai pompásan megterített asztalok körül foglaltak helyet és maga az ünnepély társaságcsóra közben folyt le. A szónoklatok sorát Kislíly István, a Kör elnöke szép szavakkal nyitotta meg. Utána Elías János a kör díszelőne olvasta fel a kör történetét. Majd Koroz Géza ref. lelkész a kör dísztagja tartott közél egy órásheszédet. Szegedy István, a kör alapító tagja tréfás verset olvasta fel. A kitűnő vacsora Hajduhet és Nyáradímet díszerte.

KERESZTEL.

Detroit, Mich. Risz Pál t és nejét, szűl. Kiss Juliannát a gondviselés úúj napján egy egészséges leány gyermekkel áldotta meg, ki a keresztésben Juliska nevet nyert. Keresztapa Kintán János, keresztanya Iklódy Miklósné voltak. A keresztelést január hó 12-én Risz Pál vendégserető házában a rokonság, jóbarátok s fakubeli ismerősök körében ünnepeletek meg.

BANDY MISKA

28-10th STREET & HALKETT AVENUE, BRADDOCK, PA.

BANDY MISKA

28-10th STREET & HALKETT AVENUE, BRADDOCK, PA.

ÉN CSAK FÉRFIAKAT KEZELEK.

Az én kezelésem sikeres. Saját magam tanulmányoztam azt, hogy milyen kezelési módokat használnak Európa klinikáin Londonban, Párisban, Rómában, Bécsben és Berlinben. Ezenkívül már 25 éve kezellek heveny és tüdő férfibetegségeket, mindekt folytán kelti eredményül vagyok képes kezelni a fájta bajokat. Ha baja van, jöjjen hozzám ingyenes tanácsért és szőlünk egymáshoz egy pár színte szót. Lehet, hogy évek-szenvedésitől kiment meg magát és más lesz az élete. Tanácsadása ingyenes. Magyarul beszélünk.

Mi Ön? Ronca vagy férfi? Jöjjen hozzám, én segítlek.

Dr. HOWELL, 31 S. Howard St.

Közel a Kirk Stórhos — Akron, Ohio.

Receidél órák: reggel 10 ó és délután fél 5 óra között. Este fél 7-11 óra óráig. Vasárnapokon csak ebélees megbeszélésére.

EGYHÁZI HIREK.

A BROWNSVILLE, PA. ÉS VID. REF. EGYHÁZ KÖREBÖL.

Keresztelések.

West Brownsville, Pa. Tóth József sajozseppetéri (Borsodm.) és Kavasi Rozália kismajfény (Szatmárn.) illetőségű hitvespársak leánya Juliánna és Irén neveket kapott. A kereszt szűlök tisztelt Kupai Mihály maple gieni (Pa.) és Kóкаи Erzsébet east brownsvillei lakosok jöltötték be.

Déno, Pa. Besse Lajos nagysallói (Barm.) és Hanizsókó Anna hecsátsái (Borsodm.) származású szűlők fia Sándor nevet nyert. Keresztszűlők lettek: Besse Sándor south bethlemeni (Pa.) és Klobuesák Balázs-né szűl. Hanizsókó Erzsébet tower hilli (Pa.) lakosok.

West Brownville, Pa. Szabó Imre, d. horváthi (Borsodm.) és Szemánszki Juliánna szendői (Borsodm.) szűletésű házaspár fia István névre kereszteltett. Keresztszűlők gyantá Fáber Imre és neje, szűl. Vág Rózsa south brownsvillei lakosok szerepeltek.

HIREK A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI REFORMATUS EGY. HAZ KÖREBÖL.

Közi: Kalassy Sándor, esperes-lelkész.

Intenstiszteletek.

Vasárnap, e. 10-19-én, reggel 10 órakor vasárnapi iskola. 11 órakor intenisztelelet és egyház-községi közgyűlés, mikor az egyház előjárói is megválasztatnak. Délután 3 órakor rendes intenisztelelet Rankinban és a tisztviselők megválasztása.

Westland, Pa.

Ezen a kis bányatelepen fényes esküvő folyt le a napokban. Az abauj-balmaji születésű Tószér Lajos, maniföldi lakos ifjú esküdtölt örök hűséget szíve választottjának, a willoeki szűletésű Szabó Lydiának, Szabó Lajos és Andó Lydia leányának. Az esküvőn a násznagyi hivatalú Szallár István és Kosey Pál jöltötték be. Nyoszolyások voltak: Kosey Pálné, Csákó Elek-né, Megyessy István-

né és Tatrai János-né. Vőfélyek voltak: Gáspár János, Soltész István, Nagy István, Szabó István, Tóth István, Takács János. Nyoszolyaleányok pedig: Urbán Ilona, Csizsár Erzsike, Megyessy Erzsike, Csík Margit, Kosey Anna és Mezey Erzsébet.

A lakodalm az amerikaiak nagy érdeklődése mellett szép rendben folyt le s az új párt nemesak a vőfélyek, hanem a vendégek közül is sokan élteletek.

Szinielőadás.

Olyan buzgalommal és odaadással, aminél a pittsburghi ref. egyház ifjusága készül a Közsa Jutka című színműre: sávakítatos színeszűk készüllelnek. Az a cél, hogy azoknak, akik ezen az előadáson megjelennek, elsőrendű élvezetben legyen részüik. A fő női szerepeket Hornyák Rózika, Hornyák Lidia és Kalassy Etelka fogják játszani s bizoyosra vesszük, hogy olyat fogadjak produkálni, aminek a megtekintése vegett érdemes lesz messze földről is előjónni Pittsburgba. Az előadás a Moise Templeben lesz és pedig január 27-én.

Egyháztanácsi gyűlés.

Mult vasárnap egyháztanácsi gyűlés volt, amelyen első sorban a karácsonyi mulatságról számoltak le a Kardos Gyula vezetése alatt munkálkodott ifjak. A bál 148 dollár 89 cent jászonnal záródott. A pénztári könyv s az egész évi számadás átvezetésére bizottság küldellett ki. s mindazonkán, akik akár egy, akár más címen hozzájárultak az egyház pénzügyi helyzetének az előbbiveléhez, az egyháztanács köszönetet mondott. Egyháztanácsunk külön lapon örökölte meg Füstös Józsefnek, az egyház ifjú tagjának az emléket, aki Franciaországban, a csatamezőn halt hősi halált. Emlékét a szolgálattal zászlón aranyszíllag örökölt meg. Az egyháztanács nagyon szép munkát végzett. Az egyház tagjaival karöltve az év folyamán hater ezer dollárnál töb volt a tiszta bevétel s pár száz dollár híján együtt van a nagyadósságra is a tízezer dollár, nem kelesőn, hanem a híveknél a kegyes adomány. Ha az influenza közbe nem jön, ugy a célt teljesen elértük volna. — A bugzólkodásban megrestültünk nem szabad! Előre, az alkalmat használja fel mindenki és legyen meg mindent arra, hogy egyházi életünk virágzó legyen mindenkör.

A Homesteadi I. M. Önképzőkör

1919 évi Január hó 30-án tartja NAGY ÁLARCOS BALJÁT a Turner Hallban, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel megahívjuk. A legjobb álarcosok között értékes tárgyak lesznek kiosztva. Előrendű zene. Hűsítő italok és jótízü telekéről gondoskodya van. A Rendezőség.

BUFFALO ÉS KÖRNYÉKE

Megbízható temetkezési intézet, ahol a magyarság pontos és előnyös kiszolgálásban részesülhet. Balzsamozás szakszírdűn végezék Mrs. FRED MUNCH, 2029 Niagara St., Buffalo, N. Y. Robert E. Hennessy, igazgató és balzsamozó.

PÉNZKÜLDÉS HAZA

AZONNAL, mikor a posta megindul, mert a mi bankunk, a

BANK of DETROIT

mely Amerika egyik legbiztosabb állami bankja, összekötötésben fog állni Magyarország legnagyobb pénzintézeteivel és a leggyorsabban, pontosan és biztosan fog minden penzküldést lebonyolítani.

Ennek a banknak betétei több, mint

13.000.000.00 dollárt

tesznek ki. Ez a bank ALLAMI BANK, az állam felügyelete és ellenőrzése alatt.

Ennek a banknak elnöke JAMES COUZENS, a Ford Motor Co. v. alelnöke; a bank egyik igazgatója HENRY FORD, a Ford Motor Co. elnöke. A bank igazgató-ságának többi tagjai Detroit előkelő gyárosai és tőkepénzesei.

A bank igazgatóinak vagyona

több millió dollárt

tesz ki. Ebben a bankban mindenki pénz biztonságban van.

KAMATOT fizetünk minden napra, a betét első napjától az utolsóig. Pénzet mindenki bármely összegben kivetheti amikor akarja. Betétek vídeléről azonnal elintézte. Betét átutalásokat elfogadunk bármely bankból a mi bankunkba díjmentesen.

Magyarul írunk — Magyarul beszélünk — Magyarul levelezünk.

BANK of DETROIT

2260 W. JEFFERSON AVENUE, DETROIT, MICH.

ÉRTESESÍTÉS.

So. Bethlehem, Pa. és környéke magyarságához.

Tisztelettel értesítjük fenti körzet magyarságát, hogy Fuky Márton ur lapunk volt ottani képviselője állásáról lemondott s helyette

PATHAY ISTVÁN urat lapunk kelet államainak képviselőjét nevezük ki.

Tisztelettel kérjük lapunk barátaít, Pathay urat jóindulattal támogatásba részesíteni szíveskedjenek.

Tisztelettel a Szabadság kiadóhivatala. all.

ZSADÁNYI IRÉNKE

9 HÓNAPOS.

Igy néz ki egy 18 hónapos gyerek, kinek anyja kellő gondlallal ROMKO gyermeknevelés szerrel neveli gyermekét. Ha GYERMEK SIRES NEM AL-SZIK, ha fáj a hasa vagy kölika bántja, ne várjon, mig leás lesz. Ne hagyja a kis ártatlant sirni é szenvedni. Az egyedüli biztos hatás szer a ROMKO. Próbálja meg az ottani patikában vagy szűrbőben vegyen 35 centért egy tveg ROMKO-t és adjon be gyermekének belőle egy, ahogy magyarul elő van írva az üvegben. Ha tanácsukat megfogadja, gyermeke visszanyeri nyugalmát. Ha az eredeti ROMKO ott nem kapható, ne hagyja magát félrevezetni és ne fogadjon el egyebet, hanem rendelje meg egysesen a feltalálótól. Ha 3 üveget akar, küldjön be egy papírdollárt, ha 1 üveget rendel, küldjön be 35 cent éra bélyeget erre a címre: ROYAL MFG. CO., Duquesne, Pa.

KOPASZ ÖN ?

A. HASCHKA Dept. A. N. 106 E. 116 St. New York, Park & Lex. Ave. 1001. Nyitva d. e. 9-10 óra este 8-ig. vasárnap reggel 9-10 ó. u. 2-ig. 13, 19, 25, 31

Felszólítás katonák és tengerészek és a hadsereg más ágaiban szolgálatot tevők családjaihoz

Ha kap a kormánytól biztosítás elnyerése végett engedélyt, vagy járaidekra való igénybejelentő úrlapot a távollevő egység után, ne menjen ügyvédhez vagy közjegyzőhöz és ne fizessen ennek kiállításáért. Az Amerikai Vörös Kereszt Buffalo osztályának Home Service Sectionja el van látva arra, hogy segítsen ezt megtenni Önnek, minden költség nélkül. Eme iroda Buffalóban, 221 Franklin St. alatt van. Gyakran megtörténik, hogy az emberek ügyvédekhez mennek eme úrlapot kitöltésre végett és egy dollárt, vagy még többet fizetnek érte és ezen papírok visszagönnek Washingtonból jövítés végett és a költség hiábavaló. Hivatalunk bármikor készen áll annak elvégzésére.

MEGSZAKADT A nagy munkában? Nem Ön az első? É nem is az utolsó. É miatt hasztalan keseregne. A fontos az, hogy szakadása és sérve ellen biztosan ható orvosi kezelésben részesüljön.

Erre a kezelésre nyujtok alkatát mindenkié, aki sérvtől operáció nélkül, vérvesztés nélkül, fájdalom nélkül és ágyban fekvés nélkül akarja kigyógyítani. Ezren és ezren bizonyítják, hogy én nem vagyok a sérvből szenvedők, nem veszem vérüket. Az én kezelésemben nem gyötíri fájdalom és kin a beteget. Az én kezelés alatt a sérvből szenvedők meggyógyulnak.

Aki sérvből, szakadásban, vagy olyan bajban szenved, melyet a régi módi tudás kessel gyógyított, az forduljon hozzám, mert én kés nélkül gyógyítok. Irjon a sérvről írott magyar könyvemért és küldjön postakötésre bélyegekből 6 centet erre a címre: Dr. O'Malley András, 27 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pa.

Ne várjon, mig hazakerül!

Kaphat itten is "KASSAI" ugyisintén "NEGYES" dohányt. Ara akármelyiknek 23 cent csomagoként, minden csomagban 4 ajándékdzselvényel. A dupla csomag ára 46 cent.

50 csomagos rendelésnél egy borítvány vagy zsebkész 100 csomagos rendelésnél egy 7 köves nickel zsebórárt, 200 csomagos rendelésnél egy 7 köves aranyozott zsebórárt küldünk ajándékba.

Van erős dohányunk is. Annak ára 21 cent, 100 csomagos vagy nagyobb rendelésnél 19 cent, ajándék nélkül.

Irjon mintáért, vagy küldje rendelését e címre: JAKAB ÉS TÁRSA 423 EAST 5th STREET NEW YORK CITY, N. Y. Elfogadunk Liberty Bondot is napi árfolyam szerint.

FIGYELEM! Szenvedő nők és férfiak!

Dr. COOPER

717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. DITMALLAN TANÁCS!

Minden betegséget, újat és régi — legújabb tudományos módszerrel kezelik. Iródum minden képzelemmel és legújabb találmányok eszközökkel van felszerelve, melyeket Európa és Amerika legnevesebb specialistaí használnak. Legnagyobb szűk munkánkp keressék fel irván méltányosságra mist. Jóíjon meg ma — s személyes i vizsgálat meg s első alkalommal megmondom, hogy te beteg-e, vagy nem? Ne feledd, hosszú évtizedek óta képesek lesz a betegségek okának meghatározására. Többes teljesesse díjaztatok.

RENDELÉS ÖRÁK: D. P. 9-10 este 8-ig. VASÁRNAP é. e. 10-11 ó. e. 2-ig.

REGÉNY.

WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACSKÓK FŐNÖKE

I. KÖTET.

(15)

Alig múlt el két hét a béni magukat. Fegyverem után nyultam és lassan tovaesusz- tam: Sam mellettem tartott s a többiek követtek. Ha néme- lyük zajt okozott, az által igyekeztem azt hallhatatlanná tenni, hogy mikor a lovakhoz értem, egyet hangos dobogás- ra készítettem az által, hogy ide-oda toltam; ennek minden áruló hangot felül kellett mul- nia. Csakugyan mindenkinek sikerült a kiowakot elérnie, kik, mint hareszomszjas párd- uok, lesben állottak.

— Sam — suttogtam neki — ha azt akarjuk, hogy a két fő- nök csakugyan meg legyen ki- melve, egy kiowat se szabad reájuk eresztünk. Beleegye- zik-e?

— Igen.

— En Winnetout vállalom magamra; ön, Stone és Parker végezzenek Intsu tsunával.

— Ön együtt szintén egygyel? Ez a példa nem helyes — ha nem csalódom.

— De helyes. En hamar kés- leszek Winnetouval; de önök- nek hárman kell lenniök, hogy atyja ne is védhesse magát, mert ha jött és helyet nyer a védelemre, ez könnyen sérülé- seket, sőt halálát vonhatja maga után.

— Well, igaz van! De, hogy egyetlen kiowa sem elő- zzen meg bennünket, menjünk egy darabon előre, hogy aztán mindjárt mi legyünk az első- k. Jöjjenek!

A tüzhöz néhány lépéssel közelebb foglaltunk állást s aztán a legnagyobb feszültsé- gel vártunk az apacskó csata- kiáltására, mert városi lehetett, hogy anélkül nem fognak a támadáshoz. Az a szokásuk, hogy a vezető kiáltás által adja meg a jelet reá s aztán a többiek a legpontosabb módon vágnak bele. Ez az üvöltés ar- ra szolgál, hogy a megtámadot- tak bátorságát az ellentállástól elvegye. A legtöbb törzs csata- kiáltását az által lehet utá- nozni, hogy az ember a legma- gasabb fejhagyon hosszú sivi- tást hallat, miközben tenyeré- vel igen gyorsan egymásra kö- vetkező ütések mér ajkára, úgy hogy a hang trillának hal- latszik.

A kiowak ugyanabban a fe- szültségben voltak, mint mi. Közülük is mindenki első sze- retelt volna lenni s azért előre tolokodtak, hogy hogy tovább és tovább előre toltak bennün- ket. Ez az által, hogy az apa- cskóhoz nagyon közel nyomul- tunk, veszélyes lehetett volna reánk nézve s azért nagyon óhajtottam, hogy támadásuk hamarosan következék.

Ez az óhajítás végre tele- sült. Az említett "Hiiih" oly sivitó; átható hangon szólt, hogy átjárt osonton-velón s aztán üvöltés következett rá, mely oly borzasztóan hangzott, mintha ezer ördög torkából szakadt volna ki. A föld puha- sága dacára is gyors lépteket és ugrásokat hallottunk. Aztán hirtelen minden csendes lön. Néhány pillanatig semmi se mozdult köröskörül. Mint mon- dani szokták, még a hangya- mászást is meg lehetett volna hallani. Aztán hallottuk, hogy Intsu tsuna ezt az egy rövid szót kiáltja: "Ko!"

Ez a szó tüzet jelent, tehát tüzet kell csinálni. Hamunk még mindig izzott és a száraz fa és gally, mely mellette volt, könnyen égett. Az apacskó- parancsnak gyorsan enged- meskedtek s a pislogó hamu- ra fát vetettek. Csak néhány másodpercig tartott és a láng

Midőn félóránál több telt el ily módon, meggyőződünk, hogy a támadás elalvásunk után fog történni, mert külön- ben már rég hozzáláttak volna. A tűz meglehetősen elégett és én célszerűnek tartottam a döntést nem halogatni tovább. Azért néhányszor ásítottam, nyújtózkodtam és mondtam: — Fáradt vagyok és aludni szeretnék. Hát ön nem, Sam Hawkens?

Nines kifogásom elene, én is azt teszem — felel. — A tűz kialszik. Jó éjszakát!

— Jó éjszakát! — mondák Stone és Parker is; aztán le- hetőleg messzire hátráltak a tüztől, de úgy, hogy föl nem tűnhetett és ott leheveredtek.

A láng kisebb és kisebb lett, míg végre egészen elaludt; csak még a hamu izzott; de fénye a főlhalmozott fa miatt nem hathatott hozzánk. Mind- nyájan teljes sötétben fekd- tünk. Most lassan, egész las- san biztosságba kellett helyez-

ni magukat. Fegyverem után nyultam és lassan tovaesusz- tam: Sam mellettem tartott s a többiek követtek. Ha néme- lyük zajt okozott, az által igyekeztem azt hallhatatlanná tenni, hogy mikor a lovakhoz értem, egyet hangos dobogás- ra készítettem az által, hogy ide-oda toltam; ennek minden áruló hangot felül kellett mul- nia. Csakugyan mindenkinek sikerült a kiowakot elérnie, kik, mint hareszomszjas párd- uok, lesben állottak.

Köhög?

NINGS HÜLÉS,

bármily makacs lenne, amit meg ne szüntetne a

TUSOL

A TUDÓ ÉS MELL BALZSAM.

Régi, kipróbált szer ez, minden esetben meghozza a javulást. Egy üveg 1 dollár, egy teljes készlet, 6 üveg, bérmentve 5 dollár. Csak a fétaláló küldi. Rendelésével egy szép nap- tárt kap ajándékba.

FŐGYÓGYSZERTÁR
8902 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO

ujra föllobogott és a tűz kör- védekeztek. Mindenek előtt azon kellett igyekeznem, hogy közülük többet távol tartsak magamtól s azért, mivel kö- zöttük voltam, úgy kellett a körben forognom, mint valami bugóságának. Eközben csak ökleimet használtam, mert sen- kit sem akartam megsebesíte- ni, vagy pláne megölni. Midőn még négyet vagy ötöt leütöt- tem, föllelegzhettem s egyuttal az általános ellenállás is győ- ngebb lett. Támadásuktól kezd- ve öt perc múlva vége volt a harcnak. Csak öt perc! De az ily esetben mégis hosszú időt jelent!

Intsu tsuna főnök megkötö- zve a földön hevert, mellette az eszméletlen Winnetou; őt is megkötözték. Egyetlen-egy apa- cskó se menekült meg, legin- kább bizonyítván azért, mert ezeknek a vitéz embereknek eszükbe se jutott, hogy két fő- nöküket, kiket rögtön legyöz- tek, elhagyják és megszabadja- nak. Közülük sokan megsebe- sülték, épp úgy számos kiowa is és sajnos, az utóbbiaknak három és az apacskóknak öt halottjuk is volt. Ez természet-esen nem volt szándékunkban; de az apacskó erőyes ellent- állása arra bírta a kiowákat, hogy nyomatékossabban hasz- nálják fegyvereiket, mintsem óhajtottuk.

A legyőzött ellenségek mind meg voltak kötözve. Elhez nem is kellett valami nagy mesterség, mivel négyen, vagy mert minket, fehéreket is oda kell számítani, ötön voltunk egy ellen s csak annyi kellett, hogy három kiowa egy apacskó megfogjon s a "nyevé" vagy ötödik gyorsan megkötözze.

A holtesteket eltávolítottuk s mivel a megsebesült kiowak az övéknél segítséget találtak, mi fehérek láttunk a megse- besült apacskó megvizsgálásá- hoz és bekötözéséhez. E foglal- kozás közben természetesen nemcsak a mogorva areókat

Idamar, PA. fekvő bányák, melyek a N. Y. C. és P. R. R. vonalon fekszenek, úzbenben lesnek a következő két-három éven keresztül. Birtokunkban lévő szerződésök biztosítják Önt állandó munkáról néhány éven keresztül.

Már van egy esomó bánya, a hol a bányászok mind-össze négy napot dolgoznak. S igen sok olyan bánya lesz a közel jövőben, hol a bányászok nem fognak dolgozni há- rom-négy napnál többet hetenként.

Igy most alkalma van Önnek arra, hogy munkát biz- tosítson magának a jövőre nézve. Itt az idő, hogy állandó munkát szerezzen.

Ha az Ön gyára nem dolgozik szakadatlanul, ha a megélhetési viszonyok nem kielégítőek, nem szabad egy perccel sem habozniok, hogy munkát szerezzenek bányánk- ban. Ne tévessze azonban szem elől azt sem, hogy nekünk körülbelül 50 emberre van szükségünk csupán — bányászok és ladolók — s aki először jön, először kap munkát.

Az Idamar Coal Company bányái szervezve vannak. Fizetés az unió árszabályai szerint. Ezen árszabás 106 cent- tet biztosít pik munkáért. A bányák driftekek s nines gáz, víz vagy palakó. Nyitott lámpával lehet dolgozni. A bá- nyák tiz esztendősek s igen jó teccével vannak ellátva.

Van egy esomó házunk, melyet családok azonnal el- foglalhatnak. Van azonkívül egy 12 szobás nagy házunk, melyben korábban a szuperintendens lakott. Ezt az első burdos bászának adjuk, aki burdosaival jön hozzánk. Ezen- kívül van három vagy négy nagyobb házunk, melyek al- kalmassak burdosházaknak.

FIGYELEM BÁNYÁSZOK!

Idamar a Pennsylvanai Indiana megyében fekszik s maga egy kis város. Vannak iskolák, templomai a különböző vallásfelekezetek részére, mozi, biliárd és táncstermel. A legközelebbi nagyobb város Clymer, mely csupán néhány mérföldnyire fekszik. Más szóval Idamar nem a vadonban fekvő kis pléz.

NE FELEDJÉTEK MAGYAR BÁNYÁSZOK, hogy Mi ÁLLANDÓ munkát ígérünk. Azért tehát csupán ÁLLANDÓ bányászokat akarunk.

Mi csak olyan embereket akarunk, akik képesek leg- alább is száz dollárt megkeresni két hetenként. Ez határo- zottan kis fizetés, tekintve azt, hogy 250 dollárt is kifizet- tünk két hétre.

Nines szükségünk erős iszásokokra. Azok tehát ne jöjjenek.

Az idő kedvező s minden ÁLLANDÓ munkás pénzt kereshet. Szállítási költséget nem fizetünk, mivel nem tart- juk állandó munkásnak azt, a ki nem tudja ezen költséget fizetni. Mint fentebb is mondtuk, mi csupán ÁLLANDÓ munkásokat akarunk.

Magyar bányászok! Ha nines ÁLLANDÓ munkájok, ha elégedetlenek a helyzettel s ÁLLANDÓ munkát akarnak, ne feledjétek, hogy mi néhány évre szóló ÁLLANDÓ mun- kát ajánlunk fel, ilyen jó munkaviszonyok között. Siessen megragadni ezen alkalmat, ÁLLANDÓ munka szerzésére. Jöjjen munkára készen. Hozza családját is magával.

Beszélgjen Mr. James Waddel szuperintendenssel, kinek gondja lesz Önre.

Hozza ezen újságot magával s mutassa meg a szupe- rintendensnek.

látuk, de néhányánál még el- lentállásra is találtunk. Sokkal büszkébbek voltak, hogysen ellenfeleiktől valami szolgálá- tot elfogadjanak s inkább vé- rezni hagyták sebeiket. Ez ugyan nem nyugtalanított, mi- vel az emberek sérülései csu- pán könnyűek voltak.

Midőn ezt a munkát bevégez- tük, azon tanakodtunk, mikép/ töltsek a foglyok az éjszakát. Szerettem volna könnyíteni rajtuk, amennyire csak lehe- tett; de akkor Tangua, a kiow- wak főnöke rám rivált:

— Ezek a kutyák nem a tieitek, hanem a mieink és egyedül én határozom el, mi történjék velük.

— No — micsoda? — kér- dem.

— Megőriznénk őket, míg falvainkba vissza nem térünk; de mivel az övéket akarjuk megtámadni s addig messze utunk lesz, nem fogunk velük sokat teketőrizni. A kinoszlop ra kerülnek.

— Mindnyájan?

— Mindnyájan!

— Azt nem hiszem.

— Miért?

— Mert az előbb tévedésben voltál.

— Mikor?

— Mikor azt mondtad, hogy az apacskó a tieitek. Az nem áll.

— De igenis, áll!

— Nem. A Nyugat törvényei szerint a fogoly azé, aki fog- lyul ejtette őt. Legyenek te- hát azok az apacskó, akiket ti győztetek le, a tieitek; az el- len nines semmi kifogásom. De azok, akiket mi fogtunk el, a mieink.

— Uff, uff! Milyen okosan beszélsz. Akkor bizonyosan Intsu tsunát és Winnetout is meg akarjátok tartani?

— Természetesen.

— Es ha nem engedem át őket?

— At fogod engedni!

Ellenséges hangon beszélt velem; én nyugodtan és hatá- rozottan feleltem. Erre kihuz- ta kését és markolatig a földbe szurta, és miközben szemé fe- nyegetőleg villogott reám, monda:

— Ha kezeteiket csak egyet- len-egy apacskó is ráteszitek, olyan lesz a testetek, mint ez a hely, ahová késemet szurtam. Megmondtam. Howgh!

Ezt nagyon komolyan értet- tem; de mégis megmutattam volna neki, hogy nines kedvem magamat megfélemlíteni, ha Sam Hawkens nem lett volna ni öket, ahol mindeu fáradság nélkül őrizhetők lettek volna. (Folyt. köv.)

A megváltó gyógszertár 133 East South St., Akron, O. arról híres, hogy egyedül ott kap- hatók a világhírű SMITH STILLINGIA TABLETAY amelyet gyomor- és vértisztításra milliók használnak. Doboza postán 55 cent.

A mi háromszoros garanciánk:

- 1.) Minden áru garantált.
- 2.) A pénz meg nem felelő árnál visszautadit.
- 3.) Ruhákat egy évig ingyen javítunk.

Takarítson meg pénzt kedvező vásárlásával!

Téli kabát kiárúsítás

Férfiak! Gondolják meg, mi okvetlen jótállunk, hogy nálunk való vásárlással új téli kabátot majdnem fele árban kaphat, mint bárhol mássutt. Mi többféle gyártmányu és divatu ruhát mutathatunk Önnek vásárlásánál, mint majdnem két másik üzlet. Vegye ezeket az olcsóságokat:

Téli kabát különlegesség.

A legkedvezőbb ajánlat, mely mindenkit meglep. Mindegyik különlegesség! Téli kabátok meg- lepő olcsó áron: igen jó szövet- ből, férfiaknak, kik takarékos- kodni akarnak.

\$10

Quality teli kabátok Önnek.

utólrhetetlen olcsó áron, \$20 Ha ön meglátja elegáns Mel- tons, Scotches, Vicunas, Tweeds és Cheviot kabátjain- kat, meggyőződik erről. Első- rangu készítés, új divat.

\$20

Nézzék meg ezt a teli kabátot!

Jöjjenek és válasszanak egyet ezek közül az új testhez álló Double Breasted Chestterfield és Ulatrettes kabátokból, mely fle- vétlen penztakarítást jelent Ön- nek, ha ezt nálunk vásárolják. Jöjjen el hozzánk mielőtt más- hová megy.

\$15

Válasszon ezek közül egyet!

és lesz Önnek egy teli kabát- ja, mely a legjobbak közül való, a legmértányosabb áron. Igen jó szabás és elegáns di- vatu puha teli kabát szövetből

\$25

The Help Yourself Store
533-535 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
SZEMBEN A DUQUESNE THEATERREL.

FIGYELEM BÁNYÁSZOK!

Idamar a Pennsylvanai Indiana megyében fekszik s maga egy kis város. Vannak iskolák, templomai a különböző vallásfelekezetek részére, mozi, biliárd és táncstermel. A legközelebbi nagyobb város Clymer, mely csupán néhány mérföldnyire fekszik. Más szóval Idamar nem a vadonban fekvő kis pléz.

NE FELEDJÉTEK MAGYAR BÁNYÁSZOK, hogy Mi ÁLLANDÓ munkát ígérünk. Azért tehát csupán ÁLLANDÓ bányászokat akarunk.

Mi csak olyan embereket akarunk, akik képesek leg- alább is száz dollárt megkeresni két hetenként. Ez határo- zottan kis fizetés, tekintve azt, hogy 250 dollárt is kifizet- tünk két hétre.

Nines szükségünk erős iszásokokra. Azok tehát ne jöjjenek.

Az idő kedvező s minden ÁLLANDÓ munkás pénzt kereshet. Szállítási költséget nem fizetünk, mivel nem tart- juk állandó munkásnak azt, a ki nem tudja ezen költséget fizetni. Mint fentebb is mondtuk, mi csupán ÁLLANDÓ munkásokat akarunk.

Magyar bányászok! Ha nines ÁLLANDÓ munkájok, ha elégedetlenek a helyzettel s ÁLLANDÓ munkát akarnak, ne feledjétek, hogy mi néhány évre szóló ÁLLANDÓ mun- kát ajánlunk fel, ilyen jó munkaviszonyok között. Siessen megragadni ezen alkalmat, ÁLLANDÓ munka szerzésére. Jöjjen munkára készen. Hozza családját is magával.

Beszélgjen Mr. James Waddel szuperintendenssel, kinek gondja lesz Önre.

Hozza ezen újságot magával s mutassa meg a szupe- rintendensnek.

IDAMAR COAL CO.

IDAMAR, PENNA. INDIANA COUNTY

FIGYELEM!—Akkik távol vannak s akik bővebb felvilágosítást akarnak, írjanak e címre: Mr. G. A. SPRINGER, Dept. 8. 2. SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA., aki a legnagyobb készség- gel ad meg minden felvilágosítást az érdeklődőknek.

PÉNZ LEGBIZTOSABB A BANKBAN.

Az Egyesült Államok kormányja tiszteletben tartja a magánosok jogait, legyenek a magánosok polgárok vagy idegen államok alattvalói. Soha semmi körülmények között se fogja kezét rátenni a bankbetétekre és magánvagyonra, melyhez a nemzetközi jog és ezen ország törvényei értel- mében nines semmi joga.

Tartsa pénzt a bankban, ott a legbiztosabb az.

MELLON NATIONAL BANK

MAGYAR OSZTÁLY.
611-413 FIFTH AVE., PITTSBURGH, PA.
Betétek összege több mint \$100,000,000.

Korán vénülnek meg azon nők, kik nem fordítanak gondot egészségükre

Számtalan nő 35 éves korában úgy néz ki, mintha 60 éves volna. Ez azért van, mert a nők nagyon el vannak foglalva és nem érnek rá egészségükre vigyázni. Ugy Férfiak, mint Nők, ha gyengéknek érzik magukat, ha a nehéz munkától vagy más okokból el vannak csigáz- va, ha vérszegények, étvágytalanok, sápadt arcszínűek, ne várjanak addig, míg késő lesz, hanem használják a VINKO-t. A VINKO használói gyorsan visszanyerik erejüket, jót étvágyukat és piros pozsgás arcszínüket. Vegyen meg ma az ottani Patikában vagy Stórbán a hol vásárolni szokott egy üveg VINKO-t. Ha az ere- deti VINKO ott helyben nem kapható, ne fogadjon el egyebet, hanem rendelje meg egyenesen a fétalátólól. Ha egy teljes kurához való 6 üveget rendel, küldjön be 5 dollárt, ha 1 üveget rendel, küldjön be 1 dollárt erre a címre:

ROYAL MFG. CO.
Duquesne, Pa.

